

Bostadsförsörjningsfrågor

Sammanfattning

Civilutskottet behandlar i detta betänkande motioner från 2006 års allmänna motionstid som avser vissa bostadsförsörjningsfrågor. Motionerna tar dels upp frågor med en mer allmän bostadspolitisk inriktning, dels frågor med anknytning till lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar respektive lagen (2002:102) om allmännyttiga bostadsföretag. Även förslag som gäller lagen (1993:737) om bostadsbidrag tas upp i betänkandet.

Utskottet avstyrker samtliga motionsförslag. När de gäller frågor om inriktningen av bostadspolitiken hänvisar utskottet bl.a. till sin allmänna uppfattning att den statliga styrningen på området bör minska till förmån för de enskilda kommunernas och bostadskonsumenternas inflytande.

I flera av de frågor som aktualiseras i motionerna hänvisar utskottet till pågående utredningar, beredningsarbete inom Regeringskansliet eller aviserade förslag till riksdagen. Det gäller främst frågor om stöd till bostadsbyggande på landsbygden, boende för ungdomar, boende för äldre och förslag inriktade på de allmännyttiga bostadsföretagens villkor.

När det gäller motionsförslag om bostadsbidragen hänvisar utskottet till överväganden inom Regeringskansliet avseende en översyn av bostadsbidragssystemet.

I betänkande finns 16 reservationer och 3 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	5
Inledning	5
Ansvar för bostadsförsörjningen	5
Mål för bostadsproduktionen	8
Statlig mark för bostadsbyggande	9
Bostadsbyggande på landsbygden	10
Boende för ungdomar	12
Boende för äldre	15
Kommunal bostadsförmedling	17
Kommunal bostadsanvisningsrätt	19
Allmännyttiga bostadsföretag	20
Bostadsbidrag	23
Reservationer	30
1. Ansvar för bostadsförsörjningen, punkt 1 (s)	30
2. Ansvar för bostadsförsörjningen, punkt 1 (v)	31
3. Ansvar för bostadsförsörjningen, punkt 1 (mp)	32
4. Mål för bostadsproduktionen, punkt 2 – motiveringen (s, mp)	33
5. Mål för bostadsproduktionen, punkt 2 (v)	33
6. Statlig mark för bostadsbyggande, punkt 3 (s, v)	34
7. Bostadsbyggande på landsbygden, punkt 4 (v, mp)	35
8. Boende för ungdomar, punkt 5 (s, v, mp)	37
9. Kommunal bostadsförmedling, punkt 7 (s, mp)	38
10. Kommunal bostadsförmedling, punkt 7 (v)	40
11. Kommunal bostadsanvisningsrätt, punkt 8 (v)	42
12. Allmännyttiga bostadsföretag, punkt 9 (s, mp)	43
13. Allmännyttiga bostadsföretag, punkt 9 (v)	44
14. Bostadsbidrag, punkt 10 (s)	46
15. Bostadsbidrag, punkt 10 (v)	48
16. Bostadsbidrag, punkt 10 (mp)	51
Särskilda yttranden	53
1. Bostadsbyggande på landsbygden, punkt 4 (s)	53
2. Boende för äldre, punkt 6 (s, v, mp)	53
3. Kommunal bostadsanvisningsrätt, punkt 8 (s)	53
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	55
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	55

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Ansvaret för bostadsförsörjningen

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C268, 2006/07:C276 yrkande 15, 2006/07:C360 yrkande 23, 2006/07:C363 och 2006/07:C365 yrkandena 1 och 4.

Reservation 1 (s)

Reservation 2 (v)

Reservation 3 (mp)

2. Mål för bostadsproduktionen

Riksdagen avslår motion 2006/07:C319 yrkande 1.

Reservation 4 (s, mp) – motiveringen

Reservation 5 (v)

3. Statlig mark för bostadsbyggande

Riksdagen avslår motion 2006/07:C365 yrkande 5.

Reservation 6 (s, v)

4. Bostadsbyggande på landsbygden

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C284 yrkandena 1 och 2, 2006/07:C329, 2006/07:C353 och 2006/07:C354.

Reservation 7 (v, mp)

5. Boende för ungdomar

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C235, 2006/07:C300, 2006/07:C326, 2006/07:C331, 2006/07:C343 yrkandena 1 och 2 samt 2006/07:C360 yrkande 27.

Reservation 8 (s, v, mp)

6. Boende för äldre

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C233, 2006/07:C254 och 2006/07:C256.

7. Kommunal bostadsförmedling

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C202 yrkande 5, 2006/07:C207 yrkande 1, 2006/07:C276 yrkande 12, 2006/07:C320 yrkandena 3–5, 2006/07:C365 yrkande 2 och 2006/07:A270 yrkande 28.

Reservation 9 (s, mp)

Reservation 10 (v)

8. Kommunal bostadsanvisningsrätt

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C276 yrkande 13, 2006/07:C299, 2006/07:C359 yrkande 1 och 2006/07:A270 yrkande 29.

Reservation 11 (v)

9. Allmännyttiga bostadsföretag

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C263 yrkande 2, 2006/07:C286 yrkandena 1–4 och 6, 2006/07:C290, 2006/07:C359 yrkande 2, 2006/07:C373, 2006/07:C378 och 2006/07:A270 yrkande 26.

Reservation 12 (s, mp)

Reservation 13 (v)

10. Bostadsbidrag

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C225 yrkandena 1–7, 2006/07:C278 yrkande 1, 2006/07:C315 yrkande 2, 2006/07:C320 yrkande 6, 2006/07:C327, 2006/07:C341 och 2006/07:Ub255 yrkande 11.

Reservation 14 (s)

Reservation 15 (v)

Reservation 16 (mp)

Stockholm den 20 februari 2007

På civilutskottets vägnar

Carina Moberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carina Moberg (s), Inger René (m), Ewa Thalén Finné (m), Johan Löfstrand (s), Andreas Norlén (m), Lennart Pettersson (c), Christina Oskarsson (s), Jan Ertsborn (fp), Christine Jönsson (m), Yvonne Andersson (kd), Anti Avsan (m), Egon Frid (v), Ameer Sachet (s), Lars Tysklind (fp), Jan Lindholm (mp), Fredrik Lundh (s) och Stefan Wikén (s).

Utskottets överväganden

Inledning

Civilutskottet behandlar i detta betänkande motioner från 2006 års allmänna motionstid som avser vissa bostadsförsörjningsfrågor. Motionerna tar dels upp frågor med en mer allmän bostadspolitisk inriktning, dels frågor med anknytning till lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar respektive lagen (2002:102) om allmännyttiga bostadsföretag. Även förslag som gäller lagen (1993:737) om bostadsbidrag tas upp i betänkandet. Motionsförslagen finns i *bilagan*.

I samband med beredningen av motionsförslag angående boende för unga har representanter för nätverksorganisationen Jagvillhabostad.nu framfört synpunkter i frågan.

Ansvaret för bostadsförsörjningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om ansvaret för bostadsförsörjningen m.m. Utskottet redovisar kortfattat sin syn på de aktualiserade frågorna.

Jämför reservationerna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Motionerna

Utskottet inleder sin behandling med fem motioner som tar upp bl.a. inriktningen av ett statligt ansvar för vissa frågor om bostadsförsörjningen. Det gäller förslag om allas rätt till bostad och åtgärder för att motverka segregation inom boendet.

I motion C268 av Helene Petersson och Carina Adolfsson Elgestam (s) föreslås att riksdagen i ett tillkännagivande framhåller att det är angeläget att det bedrivs en bostadspolitik med målet om allas rätt till en bra bostad till en rimlig kostnad. Även i motion C363 av Lars Mejern Larsson m.fl. (s) föreslås ett tillkännagivande om behovet av statliga åtgärder för att ge alla möjlighet till bostad. Motionärerna anser att staten måste ta ett fortsatt ansvar för bostadsförsörjningsfrågorna genom bl.a. bostadsbyggnadsstöd och hyresgarantier.

Behovet av en bostadspolitik för integration framhålls i motion C365 av Magdalena Streijffert m.fl. (s). Viktiga inslag i en sådan politik är enligt motionärerna bl.a. statlig bostadsfinansiering, allmännyttiga bostadsföretag och ett tillräckligt utbud av hyresrätter (yrkande 1). Vidare anförs i motionen att det behöver föras en mer aktiv bostadspolitik för att uppnå ett

integrerat boende. Kommunerna bör ta initiativ till förtätningar m.m. som innebär kompletteringar av den typ av bostäder som saknas i ett bostadsområde. Motionärerna anser också att det bör prövas om ett statligt bolån med syfte att grupper med lägre inkomster skall kunna köpa en bostadsrätt bör införas (yrkande 4).

Även i partimotionen C360 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) framhålls att bostadsområden med blandade upplåtelseformer är ett sätt att motverka segregation. Motionärerna anser att riksdagen bör begära att regeringen återkommer med förslag till lagändringar som gör att bostadsområden måste omfatta mer än en upplåtelseform (yrkande 23).

I Vänsterpartiets partimotion C276 av Lars Ohly m.fl. föreslås att lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar kompletteras med en bestämmelse om rätt till egen bostad (yrkande 15). I motionen föreslås också en motsvarande komplettering av socialtjänstlagen. Det sistnämnda yrkandet bereds av socialutskottet.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet kan inledningsvis konstatera att flera av de motioner som tas upp i detta avsnitt har en mycket allmän inriktning och bl.a. framhåller vikten av att alla får tillgång till en god bostad samt att segregation i boendet motverkas. Två av yrkandena avser förslag om lagreglering i dessa frågor.

När det gäller de allmänt formulerade ambitionerna om att bostadspolitiken skall ha mål som bl.a. innebär att efterfrågan på goda bostäder kan tillgodoses och att segregation motverkas torde det inte råda några delade meningar. Dessa ambitioner kan emellertid uttryckas på olika sätt och med fokus på olika frågor. Det gäller även synen på ansvaret för de konkreta åtgärder som behöver vidtas för att målen skall kunna uppfyllas.

På ett allmänt plan kan det vidare konstateras att det finns en påtaglig skillnad mellan den tidigare och den nuvarande riksdagsmajoritetens syn på ansvaret för bostadsförsörjningen. Medan den tidigare förda bostadspolitiken till stor del tog sin utgångspunkt i statens ansvar för och kontroll av de bostadspolitiska frågorna läggs nu politiken om så att ansvaret och inflytandet ökar såväl för kommunerna som för de enskilda människorna. Ett första steg i denna omläggning av bostadspolitiken togs hösten 2006 genom riksdagens beslut om en avveckling av de statliga bostadsbyggnads-subventionerna. Genom dessa subventioner kunde staten styra produktionsinriktning när det gällde bl.a. lägenhetsstorlek och upplåtelseform. Ett ytterligare steg kommer sannolikt att kunna tas under våren 2007 genom en avveckling av de regler som hindrar de kommunala bostadsföretagen och kommunerna som ägare att själva avgöra frågan om man skall sälja bostäder som i dag ägs av företagen. Det gäller också frågan om man vid sådana försäljningar i första hand riktar erbjudandet till andra fastighetsägare eller till hyresgästerna för ombildning till bostadsrätt.

En genomlysning av övriga bostadspolitiska instrument kommer att behöva genomföras under den kommande mandatperioden med motsvarande inriktning, dvs. att undvika statlig styrning i de frågor där besluten bättre fattas på annan nivå.

Omläggningen av bostadspolitiken innebär givetvis inte att staten skall avsäga sig sitt bostadspolitiska ansvar. Även i fortsättningen kommer det att vara en omfattande uppgift för riksdag och regering att fastställa de legala ramarna för kommunernas och enskildas beslut på området samt att se till att det finns goda ekonomiska förutsättningar för byggande, förvaltning och boende. Det är också en statlig uppgift att skapa goda förutsättningar för samtliga nuvarande upplåtelseformer på den svenska bostadsmarknaden samt att pröva frågan om en nytillkommande upplåtelseform genom ägarlägenheter. Utskottet återkommer redan i detta betänkande samt i sitt betänkande om hyresrätt m.m. (2006/07:CU10) till några av de frågor där nya statliga initiativ och åtgärder kan behövas.

Vad gäller de frågor som tas upp i motionerna om behovet av en politik som motverkar segregationen inom boendet kan det konstateras att det finns en bred samsyn på det principiella planet. Det kan emellertid samtidigt konstateras att den tidigare förda bostadspolitiken inte kunnat motverka att en omfattande ofrivillig boendesegregation uppkommit i många kommuner. Utskottet kan emellertid instämma i vad som anförs i flera motioner om att ett varierat utbud av bostäder och upplåtelseformer kan ha stor betydelse för att motverka segregation. Detta är också en viktig utgångspunkt i regeringens bostadspolitik. Redan i regeringsförklaringen framhöll regeringen att bostadsrättsombildning i storstädernas förorter bör underlättas och att hyresboendet bör utvecklas för att bryta boendesegregationen. Utskottet instämmer i regeringens bedömning men avvisar de tankar på en lagreglering med krav på fördelningen mellan olika upplåtelseformer som förs fram i en av motionerna. Det gäller även förslaget om en lagreglering av rätten till bostad.

Motionsförslaget om en lagreglering av rätten till bostad tar framför allt sin utgångspunkt i frågor om hemlösheten. Dessa frågor om personer som helt står utanför bostadsmarknaden och oftast även har andra problem bereds inom riksdagen främst av socialutskottet. Civilutskottet vill med anledning av den aktualiserade frågan emellertid framhålla att regeringen den 1 februari i år fattat beslut om en strategi för att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden samt i en promemoria redovisat inriktningen av denna strategi (S2007/1118/ST). Samtidigt fattade regeringen beslut om ett uppdrag till berörda myndigheter att samordna och koordinera genomförandet av regeringens strategi. Socialstyrelsen skall i samråd med Boverket, Kriminalvården och Kronofogdemyndigheten leda, samordna och koordinera ett fortsatt arbete mot hemlöshet (S2007/1119/ST). Regeringens strategi omfattar fyra mål för det fortsatta arbetet:

1. Alla skall vara garanterade tak över huvudet och erbjudas fortsatta samordnade insatser utifrån individuella behov.

2. Antalet kvinnor respektive män som är intagna eller inskrivna på kriminalvårdsanstalt, behandlingsenhet, har stödboende eller vistas på hem för vård eller boende (HVB) och inte har ordnad bostad inför utskrivning skall minska.
3. Inträde på den ordinarie bostadsmarknaden skall underlättas för kvinnor respektive män som befinner sig i boendetrappor, träningslägenheter eller andra former av boenden som tillhandahålls av socialtjänsten eller andra aktörer.
4. Antalet vräkningar skall minska och inga barn skall vräkas.

I promemorian med redovisningen av regeringens strategi mot hemlöshet framhålls även den betydelse som den allmänna inriktningen av bostads- och arbetsmarknadspolitiken kan få för de aktuella grupperna. Det finns givetvis flera kopplingar mellan de åtgärder som vidtas för att ge förutsättningar till en väl fungerande ordinarie bostadsmarknad och de åtgärder som särskilt riktas mot gruppen hemlösa.

Innehållet i de aktuella motionerna i övrigt ger inte utskottet anledning att här ytterligare utveckla sin syn på hur ansvaret för bostadsförsörjningen bör fördelas och vilka åtgärder som behöver vidtas för att staten och kommunerna skall kunna leva upp till sitt ansvar gentemot de enskilda bostadskonsumenter. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna C268, C276 yrkande 15, C360 yrkande 23, C363 samt C365 yrkandena 1 och 4.

Mål för bostadsproduktionen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om ett mål för bostadsproduktionen. Utskottet anser inte att riksdagen bör fastställa något mål i absoluta tal för bostadsproduktionen.

Jämför reservationerna 4 (s, mp) och 5 (v).

Motionen

I motion C319 av Lars Ohly m.fl. (v) föreslås att riksdagen skall sätta upp ett tydligt bostadspolitiskt produktionsmål med innebörden att det under den närmaste tioårsperioden dels bör tillkomma 40 000 bostäder per år av vilka hälften är hyresrätter, dels bör renoveras ca 65 000 bostäder per år (yrkande 1).

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet anser att det är viktigt för riksdag och regering att löpande följa produktionsutvecklingen inom bostadssektorn. Utskottet anser emellertid inte att riksdagen bör fastställa något mål i absoluta tal för bostadsproduktionen. Däremot kan nivåer för nyproduktion och ombyggnad av bostäder som inte är långsiktigt hållbara i förhållande till befolkningsut-

vecklingen och bostadsbeståndets ålder vara en signal om att politiska initiativ behöver tas på olika områden. Utgångspunkten måste vara att förutsättningar skapas för en fungerande bostadsmarknad där efterfrågan och produktion kan balanseras utan statlig styrning. Det handlar då inte bara om åtgärder som är direkt riktade mot bostadssektorn, utan i väl så hög grad om åtgärder för en god utveckling av samhällsekonomi och arbetsmarknad.

Det bör i sammanhanget också erinras om att produktionsnivån enstaka år är beroende av en rad faktorer som endast indirekt kan påverkas genom politiska beslut på statlig nivå. Det gäller bl.a. kommunernas och bostadsföretagens planering, tillgänglig produktionskapacitet och utvecklingen av de enskilda bostadskonsumenternas efterfrågan.

Motion C319 yrkande 1 avstyrks med hänvisning till det anförda.

Statlig mark för bostadsbyggande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om utnyttjande av statlig mark för bostadsbyggande. Utskottet hänvisar till olika överväganden i denna fråga och redovisar som sin bedömning att hänsyn bör tas till förhållandena i de enskilda fallen.

Jämför reservation 6 (s, v).

Motionen

Enligt motion C365 av Magdalena Streijffert m.fl. (s) bör staten föra en mer aktiv markpolitik i syfte att tillhandahålla billigare mark för bostadsbyggande. Motionärerna föreslår att regeringen bör ge de statliga fastighetsbolagen i uppdrag att bli mer aktiva i frågan (yrkande 5).

Utskottets ställningstagande

Frågan om huruvida statlig mark kan användas i större utsträckning för bostadsbyggande har under de senaste åren övervägts i olika sammanhang. Den tidigare regeringen tillsatte i januari 2004 en arbetsgrupp med uppdrag att lämna förslag till hur man skulle kunna öka byggande av hyresbostäder i Stockholmsregionen på mark som förvaltas av statliga myndigheter eller ägs av statliga bolag. Gruppen redovisade sitt uppdrag i december 2005 (dnr M2005/256/Bo).

Regeringen utsåg därefter i mars 2006 en statlig marksamordnare med uppdrag att verka för överenskommelser om bostadsproduktion på mark som förvaltas av statliga myndigheter eller ägs av statliga bolag. Uppdraget redovisades till den nya regeringen i november 2006 (dnr M2006/2547/

Bo). I rapporten redovisas som en slutsats att den statligt ägda marken bör tas till vara som en naturlig resurs för bostadsbyggande och att regeringen även fortsättningsvis bör vara en aktiv ägare för att uppnå detta mål.

Civilutskottet delar marksamordnarens slutsats att den statligt ägda marken när så är möjligt bör tas till vara som en resurs för bostadsbyggandet. Marksamordnaren har redovisat en genomgång av de statligt ägda markområdena i Stockholms län som kan vara lämpliga för bostadsbyggande. Vidare har i det genomförda utredningsarbetet redovisats bl.a. de regelverk och förutsättningar som gäller för det statliga agerandet i fråga om att sälja eller på annat sätt ställa mark till förfogande för bostadsbyggande. Majoriteten av de statligt ägda bolagen verkar på marknader i konkurrens med privata företag. Det innebär att bl.a. att den svenska konkurrenslagstiftningen och EG:s regelverk måste beaktas i sammanhanget.

Utskottet förutsätter att även regeringen anser att statligt ägd mark bör göras tillgänglig för bostadsbyggande genom försäljning när så är lämpligt. Formerna för och omfattningen av en sådan försäljning får emellertid bedömas i de enskilda fallen och med hänsyn tagen till bl.a. konkurrensförhållandena på marknaden.

Något tillkännagivande i enlighet med motion C365 yrkande 5 kan inte anses vara erforderligt. Motionen avstyrks.

Bostadsbyggande på landsbygden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om åtgärder för att underlätta bostadsbyggande på landsbygden. Utskottet hänvisar till att det inom Regeringskansliet redan pågår en beredning av förslag med denna inriktning.

Jämför reservation 7 (v, mp) och särskilt yttrande 1 (s).

Motionerna

Fyra motioner tar upp de svårigheter som ibland kan finnas att finansiera byggande av bostäder på landsbygden och på vissa mindre orter. I motionerna beskrivs de problem som många småhusbyggare m.fl. har att få lån för att finansiera bostadsbyggandet.

I motion C354 av Ann-Kristine Johansson och Marina Pettersson (s) föreslås mot denna bakgrund att det statliga bostadskreditgarantisystemet används i syfte att underlätta lånefinansiering av bostadsbyggande på landsbygden. Ett motsvarande förslag läggs fram i motion C353 av Hans Backman (fp).

Även i motion C284 av Egon Frid (v) föreslås att kreditgarantier utnyttjas i syfte att underlätta byggande av egnahem i glesbygd. I motionen hänvisas till att Statens bostadskreditnämnd (BKN) har lagt fram förslag i

frågan. Motionären anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om ett pilotprojekt med utgångspunkt från BKN:s förslag (yrkande 1).

Vidare föreslås i motionen att reglerna för BKN:s kreditgarantier ändras så att de alltid omfattar en produktionskostnad upp till 1,5 miljoner kronor (yrkande 2).

Behovet av åtgärder för att underlätta finansieringen av bostadsbyggande på landsbygden framhålls också i motion C329 av Lars-Ivar Ericson och Erik A Eriksson (c). Motionärerna föreslår vidare att det genomförs en inventering av obebodda fastigheter och att möjligheten att införa stimulasåtgärder för upprustning av permanentbostäder på landsbygden övervägs.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet anser att det är angeläget att målet om en levande landsbygd inte hindras av svårigheterna att finansiera ett lämpligt boende. Bakgrunden till de problem som beskrivs i motionerna står till stor del att finna i att produktionskostnaden och lånebehovet ofta avser högre belopp än vad det färdiga huset sedan värderas till på marknaden. Detta kan antingen leda till att lån inte beviljas eller till att kreditgivarna begär en kompletterande säkerhet genom t.ex. ett borgensåtagande. I båda fallen kan följden bli att hushåll inte ges möjlighet att etablera sig på en ort som man har stark anknytning till eller där man har en tryggad försörjning. Inte sällan föreligger goda ekonomiska förutsättningar för det enskilda hushållet att klara de utgifter som ett bostadsbyggande för med sig. Däremot saknas en tillräcklig säkerhet med de utgångspunkter som en kreditgivare måste ha för sin bedömning av låneärenden.

Svårigheterna att finansiera byggande av bostäder på landsbygden och på vissa mindre orter var bakgrunden till att Statens bostadskreditnämnd (BKN) i regleringsbrevet för 2006 av den tidigare regeringen fick i uppdrag att analysera möjligheten att med hjälp av kreditgarantier underlätta nybyggnad av egnahem i glesbygd. BKN redovisade den 24 februari 2006 sitt uppdrag i promemorian Stöd till byggande av egnahem i glesbygd. Där konstateras att lånemöjligheterna vid byggande på landsbygd är starkt beroende av den bedömda återbetalningsförmågan. För hushåll med en normal ekonomi kan det vara problem att få lån i tillräcklig omfattning. I vissa fall erbjuds lån, men till villkor som hushållet inte bedömer som acceptabla. Mot denna bakgrund lägger BKN fram ett förslag om att kreditgaranti skall kunna lämnas till ett högre schablonbelopp än vad som i dag är möjligt. Förslaget är i princip inriktat på att hushåll med tillräcklig betalningsförmåga skall kunna få bottenlån upp till schablonbeloppet, oavsett marknadsvärdet på huset.

Enligt gällande regler skall avgiften för statlig kreditgaranti täcka statens kostnader för risk och övriga kostnader för åtagandet. Avgiften för den föreslagna utvidgade kreditgarantin kan således förväntas bli relativt hög. BKN föreslår därför att avgiften för garantin delvis skall finansieras

med anslagsmedel. I promemorian görs bedömningen att byggande av i storleksordningen 1 000 egnahem i glesbygd per år skulle kunna möjliggöras inom en anslagsram om 50 miljoner kronor per år.

BKN har vidare i december 2006 till regeringen redovisat rapporten Statliga bostadskreditgarantier i framtiden. Bland de garantiformer som anges vara särskilt angelägna att utveckla finns garantier för att främja bostadsbyggande i glesbygd. BKN hänvisar i denna rapport till sitt tidigare framlagda förslag i frågan. I december 2006 presenterade även den parlamentariskt sammansatta Landsbygdskommittén sitt slutbetänkande (SOU 2006:101). Kommittén lägger fram vissa förslag för att underlätta boende på landsbygden, bl.a. hänvisar man till BKN:s förslag om kreditgarantier.

Civilutskottet kan således konstatera att flera förslag med liknande inriktning som förs fram i de aktuella motionerna nyligen har presenterats för regeringen. Enligt vad utskottet erfarit pågår nu en beredning av förslagen inom Regeringskansliet. Något tillkännagivande från riksdagen i frågan är således inte erforderligt. Motionerna C284, C329, C353 och C354 avstyrks av detta skäl.

Boende för ungdomar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om boende för ungdomar. Utskottet hänvisar till att förslag om åtgärder kan förväntas på flera områden som på olika sätt kan förbättra boendesituationen för bl.a. unga och studenter.

Jämför reservation 8 (s, v, mp).

Motionerna

Sex motioner tar upp frågor om boende för ungdomar och studenter. I motionerna beskrivs de olika svårigheter som dessa grupper ofta har att finna en bostad.

I motion C235 av Ronny Olander och Anders Karlsson (båda s) föreslås mot bakgrund av de problem som ungdomar och studenter ofta har att ta sig in på bostadsmarknaden att riksdagen i ett tillkännagivande framhåller behovet av att fler hyresrätter med rimlig hyra byggs för ungdomar. Enligt motion C300 av Luciano Astudillo (s) bör riksdagen tillkännage för regeringen att det behövs bättre villkor för studenterna på bostadsmarknaden. I motion C326 av Michael Hagberg (s) föreslås att riksdagen framhåller att regeringen bör ompröva sin bostadspolitik och utöva en aktiv bostadspolitik för unga.

Statliga låne- och hyresgarantier kan enligt motion C331 av Maryam Yazdanfar (s) vara ett sätt att ge ungdomar bättre förutsättningar att efterfråga bostäder. I motionen föreslås att regeringen utreder formerna för sådana garantier.

Enligt motion C343 av Helene Petersson m.fl. (s) bör riksdagen framhålla behovet av en fortsatt utbyggnad av små och billiga hyresrätter (yrkande 1) samt vikten av att staten även fortsättningsvis har en roll i bostadsförsörjningsfrågor, inte minst vad gäller bostadssituationen för unga (yrkande 2).

I motion C360 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) framhålls att kollektivboende för många är en bra och billig boendeform, inte minst som det första egna boendet för ungdomar. Riksdagen föreslås mot denna bakgrund begära att regeringen återkommer med förslag till hur antalet kollektivbostäder kan ökas (yrkande 27).

Utskottets ställningstagande

Förhållandena på bostadsmarknaden för ungdomar och studenter är till stor del beroende av de allmänna förutsättningarna inom bostadssektorn och den samhällsekonomiska utvecklingen. Det kan därför förväntas att den omläggning av bostads- och arbetsmarknadspolitiken som inleddes efter regeringsskiftet hösten 2006 också kommer att få stor betydelse för ungdomars möjlighet att etablera sig på bostadsmarknaden.

På en bostadsmarknad där inte utbudet styrs genom subventioner och omfattande regelsystem kommer olika gruppers efterfrågan att få större genomslag. Beslut med denna inriktning kommer tillsammans med bl.a. en sänkning av fastighetsskatten att leda till bättre förutsättningar för att både bygga och förvalta bostäder och därigenom även till lägre boendekostnader. Vidare kommer möjligheterna att efterfråga olika typer av bostäder att förbättras om fler unga själva kan svara för sin försörjning utan att vara beroende av bidrag. Flera beslut och planerade åtgärder för att underlätta ungdomars etablering på arbetsmarknaden kan här få stor betydelse. Det gäller exempelvis jobbgarantin för unga under 25 år samt nedsättningen av arbetsgivaravgiften för denna grupp.

När det gäller åtgärder som på kort sikt kan förbättra ungdomars möjlighet att etablera sig på bostadsmarknaden beslutade riksdagen i december 2006 att införa ett anslag benämnt Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad (prop. 2006/07:1, bet. CU1, rskr. 72–74). Anslaget uppgår för år 2007 till 100 miljoner kronor. Den närmare inriktningen av detta stöd lades emellertid inte fast i samband med riksdagsbeslutet eftersom regeringen ansåg sig behöva mer tid att bereda olika förslag i frågan. Det gäller bl.a. förslag som i juni 2006 lades fram i promemorian Bidrag till kommunala hyresgarantier för enskilda hushålls etablering på bostadsmarknaden från Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet (dnr M2006/2447/Bo). I promemorian föreslås bl.a. att det införs ett statligt bidrag till kommuner som har gått i borgen till säkerhet för enskilda hushålls skyldighet

att betala hyra för sin bostad (kommunala hyresgarantier). Syftet med bidraget är att stimulera kommuner att hjälpa ungdomar och andra grupper att få ett boende med hyresrätt och besittningsskydd. Promemorian har remissbehandlats och beredning av frågan pågår inom Regeringskansliet. Ett förslag i frågan har aviserats till senare i vår.

Även BKN har under år 2005 i rapporten Egen härd redovisat förslag om införande av ett system med hyresgarantier för att underlätta för unga att etablera sig på bostadsmarknaden. I denna rapport finns också förslag om användning av statliga kreditgarantier för att ge unga möjlighet att etablera sig i en ägd bostad. Vidare har BKN i december 2006 i den tidigare omnämnda rapporten Statliga bostadskreditgarantier i framtiden för regeringen redovisat överväganden om hur statliga kreditgarantier kan användas för att underlätta etableringen på bostadsmarknaden för ungdomar samt förstagångsköpare av bostad. Även denna fråga bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

För många unga kan det som ett första steg in på bostadsmarknaden vara en bra eller acceptabel lösning att hyra en bostad i andra hand eller hitta lösningar där flera kan dela på en större lägenhet. Även ett uthyrningsrum i en villa kan vara ett boende som under en övergångsperiod svarar mot bostadsbehovet och betalningsförmågan. Detta gäller bl.a. om man har för avsikt att bo på en ort endast under en kortare tid eller om man söker ett så billigt boende som möjligt. Behovet av att utnyttja olika former av tillfälliga boendelösningar är givetvis störst på de orter där det råder bostadsbrist. För hela landet gäller emellertid att det finns behov av ett bostadsutbud som tar hänsyn till de stora variationerna i efterfrågan. Det är mot denna bakgrund angeläget att olika hinder som kan finnas mot ett effektivt utnyttjande av det befintliga bostadsbeståndet tas bort.

Den tidigare regeringen fattade i slutet av augusti 2006 beslut om att tillkalla en utredning om ekonomiska och juridiska förutsättningar för privatpersoners upplåtelse av den egna bostaden (dir. 2006:94). Uppdraget omfattar bl.a. upplåtelse av hyres- och bostadsrättslägenhet i andra hand och till inneboende. Syftet med översynen är att förbättra förutsättningarna att utnyttja det befintliga beståndet för boende. Den nya regeringen har den 21 december 2006 beslutat om tilläggsdirektiv för utredningen (dir. 2006:141). Enligt direktivet skall utredaren överväga om det bör skapas ytterligare ekonomiska incitament för privatpersoners upplåtelse av den egna bostaden, oavsett om upplåtelsen omfattar hela bostaden eller endast en del av densamma. Uppdraget skall redovisas senast den 1 juni 2007.

Vidare kan nämnas att en nationell bostadssamordnare har haft i uppdrag att föreslå åtgärder i syfte att underlätta ungdomars inträde på bostadsmarknaden (dir. 2005:37). Genom tilläggsdirektiv (dir. 2006:102) i september 2006 gavs bostadssamordnaren också i uppdrag att undersöka vilka möjligheter som finns för att underlätta för unga att få bostadslån. Regeringen gav i november 2006 bostadssamordnaren i uppdrag att avsluta pågående arbete och sammanställa vunna erfarenheter (dir. 2006:118). En

delrapport – Unga vuxna på bolånemarknaden – redovisades i januari i år. En slutredovisning av uppdraget överlämnades till regeringen den 19 februari.

Som framgått av ovanstående kortfattade redovisning kan förslag och åtgärder förväntas på flera områden som på olika sätt kan förbättra boendesituationen för bl.a. unga och studenter. Mot denna bakgrund avstyrks motionerna C235, C300, C326, C331, C343 och C360 yrkande 27.

Boende för äldre

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag som gäller behovet av att i bostadsfrågor ta större hänsyn till den ökande andelen äldre i befolkningen. Utskottet hänvisar bl.a. till att Äldreboendedelegationen har i uppdrag att överväga och lämna förslag i denna fråga. Jämför särskilt yttrande 2 (s, v, mp).

Motionerna

Tre motioner tar upp de särskilda behov som äldre har i sitt boende.

Enligt motion C233 av Ann-Christin Ahlberg (s) bör riksdagen för regeringen framhålla att det finns ett behov av att ta större hänsyn till den ökande andelen äldre i befolkningen i olika bostadsfrågor. Det gäller både en bostadsanpassning som möjliggör kvarboende och en mer långsiktig planering för fler bostäder för äldre.

I motion C254 av Lars Lilja och Helén Pettersson (båda s) beskrivs de problem som följer av att allt fler äldre bor kvar i bostäder som inte är anpassade för de äldres behov. Motionärerna anser att riksdagen i ett tillkännagivande bör framhålla att utgångspunkten vid nyproduktion av bostäder måste vara att bostäderna skall fungera för alla åldrar.

Hans Stenberg och Jasenko Omanovic (båda s) föreslår i motion C256 att regeringen ser över vilka åtgärder som kan sättas in för att underlätta för äldre att bo kvar i sina lägenheter. Enligt motionärerna bör en sådan översyn bl.a. omfatta åtgärder för att stimulera installation av hissar i hyreshus med tre våningar.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet kan till stora delar instämma med vad som anförs i de aktuella motionerna om behovet av att anpassa utbudet på bostadsmarknaden till de förändringar i befolkningens ålderssammansättning och efterfrågan som ligger framför oss. En allt större andel äldre i befolkningen kommer sannolikt att medföra nya krav på bostädernas utformning, tillgänglighet och det serviceutbud som kan kopplas till boendet. Det kan också finnas behov av ett större och mer varierat utbud av bostäder med äldre personer

som särskild målgrupp, utöver de äldreboenden som i dag finns att tillgå. Tankar på olika former av seniorbostäder och mellanboendeformer har under de senaste åren börjat ta form och även kommit till utförande. Även vid planering och byggande av nya bostäder och bostadsområden som inte är särskilt inriktade på boende för äldre är det viktigt att den äldre befolkningens behov och efterfrågan beaktas i högre grad än vad som kanske hittills varit fallet.

Samtidigt är det viktigt att erinra om att det årliga nytilskottet av bostäder endast på lång sikt kommer att förändra utbudet på bostadsmarknaden. Utvecklingen har under ett antal år gått mot ett ökat kvarboende i vanliga bostäder även för äldre med behov av stöd i boendet. Detta förutsätter en anpassning i det befintliga bostadsutbudet till de nya förutsättningarna. Till stor del handlar det om att förbättra bostädernas tillgänglighet och användbarhet samt att hitta nya lösningar på de äldres behov. Det kan emellertid också handla om att undanröja hinder för ett mer flexibelt utnyttjande av det befintliga bostadsbeståndet. Om olika inlåsningseffekter undanröjs kan bostadsbyten och flyttkedjor på den vanliga bostadsmarknaden leda till ett bättre utnyttjande av bostadsbeståndet samtidigt som olika generationers behov och efterfrågan tillgodoses.

Den demografiska utvecklingen gör således att hela bostadssektorn står inför en svår balansgång mellan att bygga nytt, att underlätta kvarboende genom anpassningsåtgärder och att underlätta flyttning. Detta är också bakgrunden till att regeringen i maj 2006 beslutade att tillsätta en delegation för utveckling av bostäder och boende för äldre personer – Äldreboendedelegationen (dir. 2006:63). Delegationen skall lämna förslag till åtgärder som kan påverka och stimulera utvecklingen av bostäder och boende anpassade för äldres behov både inom den ordinarie bostadsmarknaden och inom särskilda boendeformer. Delegationen skall:

- genom besök och lokala eller regionala seminarier bilda sig en uppfattning om utvecklingsbehoven,
- i dialog med kommunerna stimulera dem till inventeringar och till att inom ramen för den kommunala bostadsservicen förmedla goda bostäder för äldre,
- särskilt identifiera hinder i regelsystemet som gör det svårare att utveckla bostäder och boende anpassade för den åldrande befolkningens behov,
- analysera och föreslå åtgärder för att stimulera utveckling av särskilda boendeformer för personer med omfattande omvårdnadsbehov och särskilt boende i en mellanform för personer med i första hand behov av trygghet och gemenskap,
- analysera och föreslå åtgärder för att stimulera utveckling av t.ex. bostäder och boendeformer och gemenskapslokaler som ett sätt att motverka ensamhet och isolering samt sprida goda exempel,
- lämna förslag på nödvändiga författningsändringar.

Den 21 december 2006 utökade regeringen genom tilläggsdirektiv (dir. 2006:137) uppdraget för Äldreboendedelegationen. Delegationen fick därigenom i uppdrag att redovisa alternativa bedömningar och förslag till hur fler äldre personer skall få tillgång till bostad i s.k. mellanboendeformer eller trygghetsboende. Vidare skall delegationen överväga om det är lämpligt att genom åtgärder riktade till den vanliga bostadsmarknaden ge äldre personer ökade möjligheter att fortsätta ta ansvar för sitt boende. Delegationen skall också följa och granska effekterna av det investeringsstöd som regeringen avser att lämna förslag om till riksdagen. Delegationen skall lämna ett delbetänkande om mellanboendeformerna senast den 31 december 2007 och en slutredovisning senast den 31 december 2008.

Civilutskottet kan således konstatera att Äldreboendedelegationen redan arbetar med att ta fram underlag för ställningstaganden i de frågor som aktualiseras i motionerna. Något tillkännagivande från riksdagen i frågan kan därför inte nu anses vara erforderligt. Motionerna C233, C254 och C256 avstyrks av detta skäl.

Kommunal bostadsförmedling

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om kommunal bostadsförmedling. Utskottet framhåller att kommunerna själva bör få ta ställning till behovet av en särskild organisation för kommunal förmedling av hyresbostäder samt de närmare formerna för en sådan förmedlingsverksamhet.

Jämför reservationerna 9 (s, mp) och 10 (v).

Motionerna

Ett antal av de motioner som väcktes under den allmänna motionstiden tar upp frågor om olika krav som bör ställas på kommunal bostadsförmedling. Det gäller bl.a. krav på obligatorisk förmedlingsverksamhet och förmedlingsprinciperna.

Magdalena Streijffert m.fl. (s) föreslår i motion C365 yrkande 2 att riksdagen i ett tillkännagivande framhåller att bostadsförmedlingarna skall tillämpa ett öppet och offentligt kösystem. Enligt motionärerna behövs det också större offentlighet avseende vilka principer som tillämpas när lediga lägenheter förmedlas. Diskriminering bör motverkas när privatpersoner tillhandahåller bostäder åt allmänheten.

I motion C202 av Egon Frid m.fl. (v) föreslås att det blir en obligatorisk uppgift för en kommun att inrätta en avgiftsfri bostadsförmedling. En möjlighet skall dock finnas att få dispens från detta krav (yrkande 5). Mot-

svarande förslag finns även i motionerna A270 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 28, C276 av Lars Ohly m.fl. (v) (yrkande 12) samt C320 av Kalle Larsson m.fl. (v) (yrkande 5).

Egon Frid m.fl. (v) föreslår vidare i motion C207 att en utredning genomförs om förutsättningarna och villkoren för förmedling och uthyrning av lägenheter i andra hand (yrkande 1). Motionärerna anser att en sådan förmedling bör vara en obligatorisk och avgiftsfri uppgift för de kommunala bostadsförmedlingarna. Motsvarande förslag finns i motion C320 av Kalle Larsson m.fl. (v) (yrkande 3).

Utskottet tar i detta sammanhang även upp ett förslag i motion C320 som gäller förmedlingsavgiften vid privat förmedling av andrahandskontrakt. Motionärerna anser att reglerna i detta sammanhang bör utformas så att förmedlingsavgift endast skall få tas ut först sedan den bostadssökande har skrivit under hyreskontraktet (yrkande 4).

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet anser att kommunerna själva bör få ta ställning till behovet av en särskild organisation för kommunal förmedling av hyresbostäder. Det gäller även de närmare formerna för en sådan förmedlingsverksamhet. Det finns i dag exempel på väl fungerande förmedlingsverksamhet som utformats efter behoven i den enskilda kommunen och som bygger på att avtal ingåtts med fastighetsägarna i kommunen.

När det gäller det särskilda problem som tas upp i motion C320, och som gäller fastighetsmäklare som tar ut en förmedlingsavgift i förskott och sedan driver företaget i konkurs, har bostadsutskottet vid flera tidigare tillfällen tagit ställning till motioner med motsvarande förslag till åtgärd (senast i bet. 2005/06:BoU12). Vid dessa tillfällen har bostadsutskottet erinrat om att dagens reglering av möjligheten att ta ut en förmedlingsavgift är knuten till en faktiskt genomförd förmedling. Enligt bestämmelserna i förordningen (1978:313) om taxa för yrkesmässig förmedling får ersättning endast tas ut om förmedlingen leder till att det träffas ett hyresavtal. Vidare har bostadsutskottet konstaterat att den typ av brottslig verksamhet som motionärerna närmast tycks syfta på sannolikt är mycket svårt att komma åt med annorlunda utformade regler om formerna för förmedlingsersättningen. Civilutskottet delar denna bedömning.

Utskottet avstyrker således motionerna C202 yrkande 5, C207 yrkande 1, C276 yrkande 12, C320 yrkandena 3–5, C365 yrkande 2 samt A270 yrkande 28.

Kommunal bostadsanvisningsrätt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om kommunal bostadsanvisningsrätt. Utskottet avvisar tankarna på en återinförd lagstiftning med den förordade inriktningen.

Jämför reservation 11 (v) och särskilt yttrande 3 (s).

Motionerna

Fram till den 1 juli 1993 gällde lagen (1987:1274) om kommunal bostadsanvisningsrätt. Lagen gav en kommun möjlighet att ansöka hos hyresnämnden om anvisningsrätt till lägenheterna i ett visst hus. I fyra motioner finns förslag om att en lagstiftning med en motsvarande inriktning bör återinföras.

Med hänvisning till den tidigare gällande lagen föreslår Marie Granlund (s) i motion C299 att regeringen utarbetar en ny lag om kommunal bostadsanvisning. I motion C359 av Veronica Palm m.fl. (s) föreslås en reglering som innebär att samtliga hyresvärdar måste överlåta en viss del av sitt bestånd till förmedling av de kommunala bostadsförmedlingarna (yrkande 1).

Även i motion C276 av Lars Ohly m.fl. (v) föreslås att en lagstiftning om bostadsanvisningsrätt återinförs. Motionärerna anser att den tidigare bostadsanvisningsrättslagen och vissa förslag framlagda våren 2006 av en arbetsgrupp inom Regeringskansliet (Ds 2006:9) kan tjäna som utgångspunkt för utarbetande av en ny lag (yrkande 13). Motsvarande förslag finns även i motion A270 av Lars Ohly m.fl. (v) (yrkande 29).

Utskottets ställningstagande

Det är inte aktuellt att återinföra en lagstiftning som innebär att fastighetsägarna tvingas lämna en del av sitt bestånd för kommunal förmedling. Det är utskottets uppfattning att frivilliga överenskommelser i stället bör eftersträvas. På exempelvis Stockholms bostadsmarknad har sådana överenskommelser medfört att utbudet av hyresbostäder i förmedlingsverksamheten ökat under senare år och att kötiden minskat.

Motionerna C276 yrkande 13, C299, C359 yrkande 1 samt A270 yrkande 29 avstyrks.

Allmännyttiga bostadsföretag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om de allmännyttiga bostadsföretagen. Utskottet hänvisar till en aviserad proposition avseende allbolagen samt ett pågående utredningsarbete avseende allmännyttans villkor och förutsättningar.

Jämför reservationerna 12 (s, mp) och 13 (v).

Bakgrund

Lagen (2002:102) om allmännyttiga bostadsföretag, den s.k. allbolagen, innehåller dels vissa bestämmelser med bl.a. definition av allmännyttigt respektive kommunalt bostadsföretag (1 kap.), dels bestämmelser för överlåtelse av fast egendom samt aktier och andelar i kommunala bostadsföretag (2 kap.).

Enligt lagen avses med allmännyttigt bostadsföretag ett aktiebolag, en ekonomisk förening eller en stiftelse som drivs utan vinstsyfte och i sin verksamhet huvudsakligen förvaltar fastigheter i vilka bostadslägenheter upplåts med hyresrätt samt är godkänt som allmännyttigt bostadsföretag. Ett allmännyttigt bostadsföretag får lämna skäligen utdelning på den del av aktiekapitalet m.m. som ägaren skjutit till kontant. Med ett kommunalt bostadsföretag avses ett allmännyttigt bostadsföretag som en kommun har det bestämmande inflytandet över.

Enligt lagen krävs, med vissa undantag, tillstånd för överlåtelse av kommunala bostadsföretag eller bostadsfastigheter som företaget äger. Tillstånd skall inte lämnas om det kan befaras att de kommunala bostadsföretagens hyror till följd av överlåtelsen inte kommer att få tillräckligt genomslag vid tillämpningen av bruksvärdesreglerna i hyreslagen eller vid de hyresförhandlingar som förs enligt hyresförhandlingslagen.

Motionerna

I sju motioner har olika frågor med inriktning på de allmännyttiga bostadsföretagen tagits upp. Det gäller dels mer allmänt inriktade yrkanden om den betydelse dessa företag har på den svenska bostadsmarknaden, dels mer specifika förslag om regleringen genom lagen om allmännyttiga bostadsföretag.

I motion C359 av Veronica Palm m.fl. (s) föreslås ett tillkännagivande om att det allmännyttiga bostadsbeståndet skall värnas (yrkande 2). Motionärerna anser att allmännyttan utgör en garant för hyresrätten och bruksvärdesystemet. En motsvarande inriktning har motion C373 av Carin Jämtin och Mona Sahlin (s) där det föreslås ett tillkännagivande om vikten av att säkerställa bra villkor för de allmännyttiga och kommunala bostadsföreta-

gen genom att bibehålla lagen om allmännyttan. Motionärerna framhåller särskilt att de allmännyttiga bostadsföretagen är ett viktigt bostadspolitiskt instrument.

Enligt motion C378 av Birgitta Eriksson och Kenneth G Forslund (båda s) bör åtgärder vidtas för att säkerställa självkostnadsprincipen inom de allmännyttiga bostadsföretagen. Motionärerna anser att vissa kommuner använder avkastningen från dessa företag på ett felaktigt sätt.

Marietta de Pourbaix-Lundin (m) föreslår i motion C290 att lagen om allmännyttiga bostadsföretag skall upphävas liksom eventuella övergångsregler från tidigare lagstiftning på området.

Jörgen Johansson (c) föreslår i motion C263 att en översyn genomförs av allmännyttans roll, uppbyggnad och mål i samhället (yrkande 2). Motionären framhåller bl.a. att hyresgäster, anställda och kommunföreträdare bör ges en roll i företagets styrelser samt att innebörden i självkostnadsbegreppet bör klargöras.

Även i motion A270 av Lars Ohly m.fl. (v) föreslås att de boende i ett allmännyttigt bostadsföretag skall ha inflytande över de övergripande beslut som fattas i företaget (yrkande 26).

I motion C286 av Egon Frid m.fl. (v) läggs ett antal förslag fram om regler som bör gälla för allmännyttiga bostadsföretag. Det gäller förslag om att

- alla kommuner skall ha ansvar för att bygga upp minst ett allmännyttigt bostadsföretag (yrkande 1),
- regeringen bör låta utreda vilka regler som skall gälla i koncernförhållanden där allmännyttiga bostadsföretag ingår och återkomma till riksdagen med förslag (yrkande 2),
- det skall införas sanktioner mot kommuner som bryter mot gällande regler för skäligen utdelning på insatt kontant kapital (yrkande 3),
- det skall införas krav på rapportering till länsstyrelsen och Boverket om utdelning från allmännyttiga bostadsföretag och revisorernas godkännande av denna utdelning (yrkande 4),
- regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om hur lagstiftningen om tillståndsprövning vid utförsäljning av allmännyttiga bostäder kan skärpas (yrkande 6).

I motion C286 finns ytterligare förslag med inriktning på villkoren för de allmännyttiga bostadsföretagen. Utskottet behandlar dessa förslag i sitt betänkande Hyresrätt m.m. (bet. 2006/07:CU10).

Utskottets ställningstagande

Det är civilutskottets uppfattning att de kommunala och andra allmännyttiga bostadsföretagen utgör en viktig del av den svenska bostadsmarknaden. Till skillnad från tidigare riksdagsmajoritet och regering anser emellertid utskottet att det är de kommunala ägarna som skall ha rådighet över sina bostadsföretag, utan statlig överprövning av bl.a. frågor om försäljning ur detta bostadsbestånd. Något tillkännagivande i frågan är emel-

lertid inte nödvändigt eftersom regeringen klart uttryckt sin ambition att under innevarande riksmöte lägga fram lagförslag för riksdagen med denna inriktning. En proposition om vissa bostadspolitiska frågor som kan förväntas innehålla förslag i frågan är aviserade till den 22 mars i år. Remissbehandling pågår för närvarande av en promemoria från Finansdepartementet (Fi2007/764/BO) med förslag om att den tillståndsplikt som enligt lagen (2002:102) om allmännyttiga bostadsföretag – allbolagen – gäller om kommunala bostadsföretag överlåter fast egendom skall upphöra vid utgången av juni 2007.

Även med den inställning som utskottet har i fråga om behovet av att minska den statliga styrningen av bostadsmarknaden och i högre grad överlåta till de olika aktörerna att ta ansvar för den egna verksamheten finns det emellertid behov av en översyn av vissa villkor som gäller för de allmännyttiga bostadsföretagen. Den tidigare regeringen gav i oktober 2005 en särskild utredare i uppdrag (dir. 2005:116) att se över de villkor och förutsättningar som gäller för allmännyttiga och kommunala bostadsföretag – Utredningen om allmännyttans villkor. Bland de frågor som pekas ut i direktiven förutom en allmän översyn av de regelverk som gäller för de allmännyttiga bostadsföretagen finns konkurrensproblematiken i förhållande till privata aktörer och EG-rättens betydelse för den svenska lagstiftningen. Övervägandena avseende frågan om EG-rättens betydelse för svensk lagstiftning sker bl.a. mot bakgrund av de anmälningar som den europeiska fastighetsägarunionen, European Property Federation (EPF), har lämnat in till den europeiska kommissionen avseende svenska kommuners stöd till sina bostadsbolag. Enligt EPF strider det svenska systemet mot EG:s statsstödsregler.

Utredningen har även att överväga de regler om utdelningsbegränsning m.m. som finns i allbolagen och som tas upp i flera av motionerna. Denna fråga har också tagits upp i promemorian från Finansdepartementet. Där konstateras det att en mer genomgripande analys krävs av vilka konsekvenser ett borttagande av utdelningsbegränsningen skulle få för de kommunala bostadsföretagen, konkurrenssituationen på bostadshyresmarknaden, hyresgästerna och tillämpningen av hyreslagen. Även i fråga om den reglering av begreppen allmännyttigt respektive kommunalt bostadsföretag som finns i allbolagen görs i promemorian bedömningen att det beslutsunderlag som nu tas fram inom ramen för utredningen om allmännyttans villkor bör avvaktas. Regeringen har den 8 februari 2007 fattat beslut om tilläggsdirektiv för Utredningen om allmännyttans villkor (dir. 2007:18). Direktiven innebär dels att den del av uppdraget som avsett bestämmelserna i 2 kap. allbolagen (tillståndsplikten vid försäljning) återkallas, dels att utredaren ges ytterligare tid att utföra sitt uppdrag. Uppdraget skall enligt de nya direktiven redovisas senast den 30 november 2007.

De aktuella motionerna, som delvis utgår från en syn på statens roll i sammanhanget som inte delas av utskottet, ger inte nu anledning till närmare överväganden i frågan om vilka villkor som bör gälla för de allmän-

nyttiga bostadsföretagen. Vissa frågor om allbolagens närmare innehåll kommer sannolikt att övervägas senare under innevarande riksmöte när regeringen lagt fram det aviserade förslaget om allbolagen för riksdagens avgörande. Ett bättre underlag för ställningstagande till övriga frågor om villkoren för de allmännyttiga bostadsföretagen kommer att föreligga när det pågående utredningsarbetet har avrapporterats.

Med hänvisning till det anförda avstyrker civilutskottet motionerna C263 yrkande 2, C286 yrkandena 1–4 och 6, C290, C359 yrkande 2, C373, C378 och A270 yrkande 26.

Bostadsbidrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om bostadsbidragen. Utskottet hänvisar till överväganden inom Regeringskansliet avseende en översyn av bostadsbidragssystemet.

Jämför reservationerna 14 (s), 15 (v) och 16 (mp).

Bakgrund

Enligt lagen (1993:737) om bostadsbidrag gäller bl.a. följande för bidragen.

Bostadsbidrag kan utgå till barnfamiljer eller till hushåll utan barn om den sökande fyllt 18 år men inte 29 år. Bidrag beräknas med hänsyn tagen till bl.a. familjens inkomst samt fördelningen av inkomsten mellan makarna, antalet barn i familjen, bostadskostnaden och bostadens storlek. Ett preliminärt bidrag, beräknat efter en uppskattad bidragsgrundande inkomst, betalas ut med ett månadsbelopp. Slutligt bostadsbidrag bestäms för varje kalenderår under vilket ett preliminärt bidrag har betalats ut. Om det slutliga bidraget avviker från det preliminära skall skillnaden betalas ut av, alternativt återbetalas till, Försäkringskassan. Den som har fått preliminärt bostadsbidrag är skyldig att anmäla sådana ändringar av inkomst och andra förhållanden som kan påverka bidragets storlek.

Motionerna

Under allmänna motionstiden har ett antal förslag lagts fram om olika förändringar i bostadsbidragssystemet. Det gäller dels förslag om översyn av hela eller delar av bidragssystemet, dels förslag i mer specifika frågor som endast berör en mindre andel av bidragstagarna.

I två motioner framhålls behovet av att genomföra en bredare *översyn av bostadsbidragssystemet*.

Enligt motion C225 av Egon Frid m.fl. (v) har målet med bostadsbidragssystemet blivit alltmer otydligt. I motionen föreslås mot denna bakgrund att förändringar vidtas i syfte att förstärka och precisera det bostadspolitiska målet med bostadsbidragen (yrkande 1). Vidare föreslås att en full-

ständig översyn av bostadsbidragen skall genomföras under år 2007 (yrkande 2, delvis). Inriktningen av översynen bör enligt motionärerna vara att bidragen skall ta större hänsyn till inkomst- och boendekostnadsutvecklingen genom någon form av indexuppräknings. Motion C320 av Kalle Larsson m.fl. (v) tar sin utgångspunkt i vissa statistiska uppgifter om bostadsbidragshushållens ekonomiska situation. Mot denna bakgrund föreslår motionärerna att riksdagen skall uttala att bostadsbidragens roll som en del av bostadspolitiken bör stärkas samt att det bostadspolitiska målet att ge ekonomiskt svaga hushåll möjlighet att hålla sig med goda och tillräckligt rymliga bostäder bör preciseras (yrkande 6).

Övriga motionsförslag gäller mer avgränsade frågor om hur bostadsbidraget skall beräknas och vilka förhållanden som skall beaktas i detta sammanhang.

Två motioner tar upp de regler om *bidragsgrundande bostadsyta* som innebär att man vid beräkningen av bidraget bortser från de bostadskostnader som belöper på bostadsytor över en viss gräns.

Susanne Eberstein och Jasenko Omanovic (båda s) föreslår i motion C341 att de villkor för bostadsbidrag som är kopplade till bostadens yta ses över. Motionärerna ifrågasätter de regler som innebär att ett byte till en större lägenhet med lägre hyra kan leda till att bidraget minskar. Ett motsvarande förslag om en översyn av reglerna om bostadsyta finns i motion C225 av Egon Frid m.fl. (v) (yrkande 2, delvis). Motionärerna anser inte att det är rimligt att en flyttning till en mindre bostad med samma hyra kan krävas för att bidrag skall kunna utgå.

Enligt bostadsbidragslagen gäller som huvudregel att hemmavarande barns förmögenhet räknas in i familjeförmögenheten vid beräkning av bostadsbidraget. Från denna huvudregel finns vissa undantag. I två motioner läggs förslag fram om att reglerna om *barns förmögenhet* i bostadsbidragssammanhang skall ses över.

Jan Ertsborn (fp) föreslår i motion C278 att barns tillgångar inte i något avseende skall påverka familjens rätt till bostadsbidrag. Undantag skall endast göras beträffande sådana tillgångar som barnet erhållit av sina vårdnadshavare i syfte att dessa skall bli utan tillgångar och därmed bli berättigade till bostadsbidrag (yrkande 1). I motion C225 av Egon Frid m.fl. (v) framhålls bl.a. att nuvarande regler inte tar tillräcklig hänsyn till att barns tillgångar kan vara låsta. Motionärerna anser därför att frågan om hur barns förmögenhet påverkar beräkningen av bostadsbidraget behöver ses över (yrkande 5).

I motion C327 av Mats Berglind och Thomas Östros (s) behandlas frågan om hur ett *skadestånd* kan påverka den bidragsgrundande inkomsten och därmed också bostadsbidragets storlek. Motionärerna hänvisar till fall där skadestånd har utdömts efter rättslig prövning som handlar om våld mot kvinnor. Enligt motionärernas uppfattning är det inte rimligt att ett sådant skadestånd leder till att bostadsbidraget påverkas.

Det bostadsbidrag som betalas ut under ett år är preliminärt och baseras bl.a. på en uppskattad bidragsgrundande inkomst. Det slutliga bostadsbidraget fastställs efter Skatteverkets beslut om den taxerade inkomsten för respektive kalenderår. Om den bidragsgrundande inkomsten har uppskattats till ett för lågt belopp kan en återbetalning av hela eller delar av bostadsbidraget krävas. Dessa regler om *krav på återbetalning* m.m. är utgångspunkten för förslag i tre motioner.

I motion C225 av Egon Frid m.fl. (v) föreslås att regeringen låter utreda möjligheten att införa en godtrosparagraf i bostadsbidragsreglerna (yrkande 3). Motionärerna förordar ett förlåtandeintervall på 20 000 kr vad gäller uppskattad inkomst i förhållande till det faktiska utfallet. Vidare föreslås i motionen att reglerna ändras så att det blir möjligt att föra över en inkomst till annat inkomstår i bostadsbidragshänseende (yrkande 4). Motionärerna hänvisar till att tillfälliga engångsinkomster, som exempelvis avgångsvederlag, med dagens regler kan medföra återbetalningskrav för bostadsbidragen.

Mot bakgrund av de problem med återbetalningsskyldighet som dagens regler anses leda till föreslås i motion C315 av Jan Lindholm m.fl. (mp) att bostadsbidraget bör sökas och beräknas halvårsvis (yrkande 2). Motionärerna anser att detta kan minska de problem som uppstår om den sökande har gjort en felbedömning av årets inkomster. Ett motsvarande förslag finns i motion Ub255 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) (yrkande 11).

I motion C225 av Egon Frid m.fl. (v) hänvisas till att Försäkringskassan i dag inte har tillgång till de kontrolluppgifter avseende privatpersoners kapital som skall redovisas av banker m.fl. till Skatteverket. Motionärerna framhåller att en avstämning mot dessa kontrolluppgifter i bostadsbidrags-sammanhang skulle minska risken för fusk. Mot denna bakgrund föreslås att Försäkringskassan skall ha rätt att ta del av *kontrolluppgifter* avseende förmögenhet och inkomst av kapital (yrkande 6).

I samma motion föreslås att regeringen låter utreda möjligheten att ta bort den åldersgräns som i dag gäller för *bostadsbidrag till hushåll utan barn* (yrkande 7). Bidrag till hushåll utan barn kan enligt gällande regler utgå till den som har fyllt 18 år men inte 29 år.

Utskottets ställningstagande

Som framgått ovan innehåller motionerna om bostadsbidragen både förslag om större förändringar av bostadsbidragssystemets utformning och förslag i mer avgränsade frågor som berör endast en mindre andel av bidragstagarna. Civilutskottet anser att det finns skäl att behandla samtliga förslag i ett sammanhang och anför inledningsvis följande om sin syn på bostadsbidragen.

Som en allmän strävan i den omläggning av politiken som inleddes i samband med regeringsskiftet hösten 2006 gäller att en rad åtgärder måste vidtas för att stärka möjligheten till egen försörjning genom arbete och att

minska bidragsberoendet. En framgångsrik politik med den inriktningen kommer successivt att minska behovet av såväl bostadsbidragen som övriga bidragssystem som i dagsläget alltför många hushåll är beroende av. Samtidigt måste utskottet konstatera att bostadsbidragen i dag har en stor betydelse för ekonomiskt svaga hushålls möjlighet att finansiera sitt boende. Till skillnad från generella byggsubventioner genom ränte- och investeringsbidrag har också bostadsbidragen fördelen att de är riktade mot en avgränsad grupp och inte medför att en hel samhällssektor görs bidragsberoende.

Det nuvarande bostadsbidragssystemet fick sin huvudsakliga utformning för drygt tio år sedan genom ett riksdagsbeslut våren 1996 (prop. 1995/96:186, BoU11, rskr. 229). Då infördes nya villkor och beräkningsgrunder för bidragsgivningen. Flera av de komponenter i bidragssystemet som introducerades vid detta tillfälle har sedan dess varit omdiskuterade och även föranlett återkommande riksdagsbehandling genom förslag i propositioner och motioner samt även efter utskottsinitiativ. Civilutskottet kan konstatera att flertalet av de motionsförslag som förts fram under höstens allmänna motionstid gäller frågor om grunderna för beräkning och utbetalning av bidraget som även tidigare varit föremål för riksdagsbehandling.

Sedan de nuvarande bostadsbidragsreglerna började tillämpas år 1997 har flera uppföljningar av bidragssystemets utfall kommit till stånd. Vissa begränsade förändringar i bidragsvillkoren har också genomförts till följd av resultaten av dessa uppföljningar. Däremot har inte någon egentlig omprövning eller översyn av systemets grundläggande uppbyggnad kommit till stånd sedan dess. Berörda myndigheter har emellertid i olika sammanhang redovisat underlag som kan ge utgångspunkter för en sådan omprövning av hela eller delar av det nuvarande bostadsbidragssystemet. Försäkringskassan redovisar löpande vissa uppgifter om utfallet av bidragsgivningen, och Boverket har nyligen redovisat en rapport om bidragens effekter. Denna rapport – Bostadsbidrag, ett rättvist bostadsstöd för barnen? – är ett led i Boverkets samarbete med Försäkringskassan i Skåne och med Institutet för bostads- och urbanforskning vid Uppsala universitet kring en uppföljning och utvärdering av effekterna av 1997 års regelförändringar av bostadsbidragen.

Civilutskottet gör bedömningen att det nu finns skäl att ta till vara de erfarenheter som har vunnits under de tio år som de nuvarande bidragsreglerna tillämpats. Sätillvida kan utskottet alltså instämma i två motionsyrkanden med denna inriktning. Däremot finns det sannolikt skillnader i förhållande till motionärerna vad gäller synen på de utgångspunkter som bör gälla för en sådan *översyn av bostadsbidragssystemet* och de långsiktiga målen på området. Som utskottet redan framhållit måste det främsta målet vara att behovet av bostadsbidragen successivt skall kunna minskas genom åtgärder som ger fler möjlighet att svara för hela sin försörjning genom inkomst av arbete. Det finns i det sammanhanget anledning att särskilt uppmärksamma de problem med marginaleffekter som uppstår när en

bidragstagare utökar sin arbetstid eller går från arbetslöshet till arbete. Vidare finns det anledning att sträva efter förenklingar i bidragssystemet och att ompröva vissa inslag i bidragsgivningen som ansetts innebära en orättvisa mellan olika hushåll när det gäller bl.a. familjeförhållanden, bostadstyp och upplåtelseform.

Det är utskottets uppfattning att regeringen delar den principiella syn på bostadsbidragen som ovan kortfattat redovisats. Frågan om en översyn av de nuvarande reglerna för bostadsbidrag är viktig och hanteras inom Socialdepartementet. En beredning av frågan kommer att inledas inom den närmaste framtiden. Mot denna bakgrund finns det inte tillräckliga skäl för ett tillkännagivande från riksdagen i frågor om bostadsbidragssystemets helhet eller olika delar. Det innebär att utskottet avstår från att nu ta ställning till de motionsyrkanden som rör enskilda komponenter i det nuvarande bidragssystemet. Av detta skäl väljer utskottet att här endast mycket kortfattat kommentera de olika frågor som aktualiserats genom motioner.

Regler om högsta *bidragsgrundande bostadsyta* började tillämpas år 1997. Reglerna innebär att man vid beräkning av bostadsbidraget bortser från bostadskostnader som belöper på bostadsytor över en viss ytgräns som är beroende av hushållets storlek. Enligt vad som anfördes vid införandet av ytreglerna fanns det inga övertygande motiv till subventionering av bostadsytor över en viss gräns. I Boverkets rapport anfördes att ytreglerna bl.a. har fått till följd att barnfamiljer i egnahem i princip inte längre är berättigade till bostadsbidrag eftersom ytan i egnahem oftast är större än i lägenheter.

Utskottets allmänna inställning är att det inte finns skäl att missgynna en upplåtelseform i förhållande till en annan eller att genom olika regelsystem söka styra hushållens val i denna fråga. Det kan också finnas skäl att i bidragssammanhang beakta att olika förhållanden råder på bostadsmarknaden i skilda delar av landet. Det kan t.ex. gälla familjer som bor i stora bostäder på orter där det inte finns några andra alternativ.

Frågan om *barns förmögenhet* i bostadsbidragssammanhang har varit aktuell för riksdagsberedning vid flera tillfällen under de senaste tio åren. Det är också en av de frågor som föranlett flera förändringar i bidragsreglerna. Från den huvudregel som innebär att hemmavarande barns förmögenhet räknas in i familjeförmögenheten har riksdagen beslutat om två undantag. Det första undantaget gäller förmögenhet som tillfallit barn genom försäkringsersättning för bl.a. kroppsskada (prop. 2002/03:33, bet. BoU6, rskr 106). Undantag har också gjorts för tillgångar som barn fått bl.a. genom arv eller gåva från någon annan än barnets förmyndare, under förutsättning av att förmyndaren inte har tillgång till medlen (prop. 2003/04:96, bet. BoU12, rskr 239). I båda fallen har besluten tagits med bred politisk enighet.

I de två motioner som tagit upp frågan om hur barns förmögenhet påverkar bostadsbidragen finns förslag som innebär att undantagen för barns förmögenhet bör utvidgas. När bostadsutskottet föregående år behandlade

motsvarande förslag anfördes att utskottet inte ville utesluta att det kan finnas andra situationer än de redan beslutade undantagen där det finns skäl som talar för att barns förmögenhet bör undantas (bet. 2005/06:BoU1 s. 63–64). Bostadsutskottet ansåg sig emellertid inte vara berett att på de i motionerna angivna grunderna förorda ytterligare undantag. Civilutskottet kan därutöver konstatera att frågan om hur barns förmögenhet skall beaktas i bostadsbidragssammanhang kan behöva övervägas med hänsyn tagen också till hur frågan hanteras i samband med andra stöd eller familjepolitiska insatser.

När det gäller den fråga som tas upp i en motion om hur ett *skadestånd* till en vuxen bidragstagare bör beaktas i bostadsbidragssammanhang, finns inga regler om undantag motsvarande dem som gäller för barns förmögenhet. Utskottet har förståelse för motionärernas uppfattning att det föreligger särskilda skäl att beakta om en del av bidragstagarens kapital har sitt ursprung i sådana tragiska händelser som motionärerna hänvisar till. Samtidigt kan det generellt sett inte anses föreligga lika tungt vägande skäl att införa undantag i fråga om den vuxne bidragstagarens egen inkomst eller förmögenhet som i de fall som föranlett särreglerna för barns förmögenhet.

Ett centralt inslag i det bidragssystem som började tillämpas år 1997 är att det månatligen utbetalade bidraget är preliminärt och baseras på en uppskattad bidragsgrundande årsinkomst. Slutligt bostadsbidrag bestäms sedan på grundval av taxeringen för varje kalenderår. Den som har haft lägre inkomster än vad som preliminärt uppskattats får en tilläggsutbetalning. Den som har haft högre inkomster än vad som preliminärt uppskattats får betala tillbaka det belopp som betalats ut för mycket. Denna regel har sedan den infördes återkommande ifrågasatts genom motioner. Det som särskilt har ifrågasatts är reglerna om *krav på återbetalning* för de bidragstagare som haft en inkomst som varierat starkt under året och därför varit svår att uppskatta i förväg. Olika metoder har föreslagits för att minska de problem som kan uppstå för hushåll med sådana inkomstförhållanden. Förslag med denna inriktning har också lagts fram under årets allmänna motionstid.

För att öka bostadsbidragens träffsäkerhet och minska andelen ärenden där återbetalning eller kompletterande utbetalning behöver ske i efterhand har flera åtgärder vidtagits. Genom olika informationsinsatser har kunskapen om bidragssystemets uppbyggnad förbättrats. Särskilt viktigt för den aktuella frågan är att alla bidragstagare har kunskap om skyldigheten att omgående anmäla sådana ändringar av inkomst och andra förhållanden som kan påverka det slutliga bidragets storlek. Riksdagen har också vid två tillfällen beslutat att öka gränsen för det belopp som varken föranleder återbetalningskrav eller tilläggsutbetalning. Den nuvarande gränsen på 1 200 kr beslutades av riksdagen hösten 2003 (prop. 2003/04:1, bet. BoU1, rskr. 72). Enligt den senaste uppföljning som Försäkringskassan

gjort av bidragens träffsäkerhet, och som avser bidragsåret 2005, fick 27 % av hushållen återbetala hela eller delar av bidraget, medan 14 % fick en tilläggsutbetalning.

Civilutskottet anser givetvis att det är angeläget att bidragens träffsäkerhet är så hög som möjligt. Detta inte minst för att undvika att enskilda hushåll i efterhand får ekonomiska problem till följd av återbetalningskrav. Det får förutsättas att den aktuella frågan uppmärksammas när en översyn av bostadsbidragsreglerna kommer till stånd.

I en motion diskuteras möjligheten att använda de *kontrolluppgifter* som tas in som underlag för den årliga taxeringen även för att motverka fusk och användning av felaktigt beslutsunderlag i bostadsbidragssammanhang. Civilutskottet delar givetvis inställningen att fusk bör motverkas och att det är angeläget att bidragsgivningen utgår från riktiga uppgifter om hushållens inkomster, förmögenhet och andra förhållanden som kan påverka bidragets storlek. När det gäller det konkreta förslaget att även Försäkringskassan skall få tillgång till de uppgifter som Skatteverket erhåller i samband med taxering, har utskottet erfarit att denna fråga med stor sannolikhet kan komma att uppmärksammas i samband med två pågående utredningsarbeten. Det gäller dels det arbete som bedrivs av en särskild utredare med uppgift att pröva om det är lämpligt att vissa utökade möjligheter till elektroniskt informationsutbyte mellan myndigheter införs – 2005 års informationsutbytesutredning (dir. 2005:91), dels den delegation som skall verka för åtgärder mot felaktiga utbetalningar från trygghetssystemen – FUT-delegationen (dir. 2005:52). Delegationen har också utsett bostadsbidragen till ett av de system som särskilt skall granskas.

När det slutligen gäller förslaget om *bidrag till hushåll utan barn*, avser det en fråga om bidragens huvudsakliga inriktning som även har samband med andra åtgärder riktade mot studenter och de andra grupper som i dag utnyttjar bidragsformen. Utskottet anser att denna fråga bör kunna inrymmas i en framtida översyn av bostadsbidragen.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna C225, C278 yrkande 1, C315 yrkande 2, C320 yrkande 6, C327, C341 och Ub255 yrkande 11.

Reservationer

1. Ansvaret för bostadsförsörjningen, punkt 1 (s)

av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Ameer Sachet (s), Fredrik Lundh (s) och Stefan Wikén (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C268, 2006/07:C363 och 2006/07:C365 yrkandena 1 och 4 samt avslår motionerna 2006/07:C276 yrkande 15 och 2006/07:C360 yrkande 23.

Ställningstagande

I betänkandets inledande avsnitt behandlar utskottet motioner som tar upp den grundläggande inriktningen av bostadspolitiken. Det gäller frågor om ansvaret för bostadsförsörjningen och hur det bostadspolitiska målet om allas rätt till bostad till en rimlig kostnad kan tillgodoses. I tre s-motioner uttrycks farhågor för hur det politiska ansvaret för dessa frågor kommer att tas efter regeringsskiftet hösten 2006. Vi kan nu, efter att den nya regeringen inlett sitt arbete med att avveckla stödet till bostadsbyggandet och även delvis klargjort sina vidare intentioner på området, konstatera att det finns starka skäl för riksdagen att ställa sig bakom de uttalanden om bostadspolitikens inriktning som förordas i motionerna.

Vi anser således att riksdagen i ett tillkännagivande bör understryka att såväl det bostadspolitiska målet som de konkreta besluten på området även i fortsättningen måste utgå från förutsättningen att bostadspolitiken skall utgöra en bärande del i den generella välfärden. Bostaden är en social rättighet och samhället måste även fortsättningsvis ta ett ansvar för att trygga bostadsförsörjningen.

Vi anser också att det finns särskilda skäl att understryka nödvändigheten av att genom bostadspolitiska åtgärder motverka segregation och bidra till en etnisk och social integration. Strävandena att åstadkomma integration måste omfatta alla samhällssektorer. Bostadspolitiken har därför en viktig roll att spela när det gäller att bidra till integrationen. Detta kräver såväl generella bostadspolitiska insatser som åtgärder direkt riktade mot segregerade bostadsområden.

För att staten och kommunerna skall kunna leva upp till det mål för bostadspolitiken som riksdagen lade fast år 2002 behövs även i fortsättningen ett antal instrument för samhällets insatser på området. Det gäller bl.a. möjligheten att genom olika former av ekonomiska stimulanser

påverka utvecklingen inom bostadssektorn i önskvärd riktning och att ge stöd till ekonomiskt svaga hushåll. Det gäller också att trygga ett utbud på bostadsmarknaden som kan efterfrågas av människor med vanliga inkomster och som ger förutsättningar för en rättvis förmedling av bostäder. För att detta skall vara möjligt är det nödvändigt att slå vakt om det allmännyttiga beståndet av hyresbostäder och den svenska modellen för överenskommelser på hyresmarknaden liksom ett varierat utbud av upplåtelseformer och bostadstyper i alla bostadsområden.

Vad vi anfört ovan bör riksdagen med bifall till motionerna C268, C363 samt C365 yrkandena 1 och 4 som sin mening tillkänna för regeringen.

2. Ansvaret för bostadsförsörjningen, punkt 1 (v)

av Egon Frid (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:C276 yrkande 15 och avslår motionerna 2006/07:C268, 2006/07:C360 yrkande 23, 2006/07:C363 och 2006/07:C365 yrkandena 1 och 4.

Ställningstagande

I regeringsformen anges att det särskilt skall åligga det allmänna att trygga rätten till bl.a. bostad. Det bostadspolitiska målet slår också fast att alla skall ges förutsättningar att leva i goda bostäder till rimliga kostnader. Samtidigt kan det konstateras att antalet hemlösa ligger på en oacceptabel nivå och att det finns stora svårigheter för bl.a. ungdomar, invandrare och arbetslösa att ta sig in på bostadsmarknaden. Jag anser mot denna bakgrund att det finns skäl att i lagstiftningen tydligare lyfta fram samhällets ansvar, så att rätten till bostad inte bara blir en allmän programförklaring utan också följs upp med konkreta åtgärder.

I motion C276 (v) finns förslag med denna inriktning som jag anser att riksdagen bör ställa sig bakom. En viktig del i en sådan lagreglering bör utgöras av ett förtydligande av socialtjänstlagen om att hemlösa har rätt till ett eget boende och att samhällets ansvarstagande inte får stanna vid en ”tak över huvudet”-garanti. Detta förslag bereds av socialutskottet. Avsaknaden av bostad är emellertid ett problem även för dem som inte är klienter hos socialtjänsten. Det är inte heller rimligt att socialtjänsten skall behöva engageras i alla fall av hemlöshet eller när det finns akut behov av ett eget boende. I de fall när socialtjänstlagen inte är tillämplig bör i stället lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar tydligare kunna lägga fast att rätten till bostad skall kunna tillgodoses för alla grupper.

Även i de övriga motionerna som behandlas i detta avsnitt understryks att allas rätt till en bostad måste komma till uttryck i de bostadspolitiska besluten. Vidare förespråkas en bostadspolitik för integration. Jag instämmer givetvis även i dessa allmänna uttalanden men anser att det är angeläget att ambitionerna nu ges en tydligare legal grund.

Regeringen bör således låta utreda den närmare utformningen av en komplettering av lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar med inriktning på att rätten till egen bostad ges en tydlig lagstadgad innebörd. Detta bör riksdagen med bifall till motion C276 yrkande 15 tillkänna för regeringen.

3. Ansvaret för bostadsförsörjningen, punkt 1 (mp)

av Jan Lindholm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:C360 yrkande 23 och avslår motionerna 2006/07:C268, 2006/07:C276 yrkande 15, 2006/07:C363 och 2006/07:C365 yrkandena 1 och 4.

Ställningstagande

I det rubricerade avsnittet behandlas ett antal motioner om samhällets ansvar för bostadsförsörjningen och för att motverka boendeförhållanden som leder till segregation. Jag kan instämma i vad som anförs i flera av dessa motioner men anser att framför allt det konkreta förslaget i mp-motionen bör komma till uttryck i ett tillkännagivande från riksdagen. Förslaget avser behovet av att motverka segregationen genom ett tydligt krav på blandade upplåtelseformer i alla bostadsområden.

Bostadssegregation kan ha såväl ekonomiska som etniska grunder. Segregationens negativa effekter, såsom känslor av utanförskap och ”vi och dom”-attityder, kan motverkas genom att människor i vardagen möts över gränser och olikheter. Bostadssegregationen stävjas kanske främst genom olika åtgärder för minskade klassklyftor och genom riktade insatser mot diskriminering av invandrare inom olika samhällssektorer. Segregationen kan emellertid också motverkas genom mer generellt inriktade åtgärder inom bostadspolitiken. Åtgärder för att främja en blandning av upplåtelseformer för bostäder i samma bostadsområde främjar en social och ekonomisk mångfald och leder därigenom till ett mer integrerat samhälle.

För att bryta segregationen bör det därför byggas fler hyresrätter i socialt och ekonomiskt väletablerade områden. I områden som i dag domineras av hyresrätter bör det i stället komma till stånd fler bostadsrätter, radhus och villor. Målet bör vara att åstadkomma ett så varierat bostadsutbud som möjligt i alla bostadsområden.

Jag anser att riksdagen bör bifalla motion C360 yrkande 23 och i ett tillkännagivande begära att regeringen återkommer med förslag till lagstiftning som innebär ett krav på att alla bostadsområden skall omfatta mer än en upplåtelseform.

4. Mål för bostadsproduktionen, punkt 2 – motiveringen (s, mp)

av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Ameer Sachet (s), Jan Lindholm (mp), Fredrik Lundh (s) och Stefan Wikén (s).

Ställningstagande

Bostadsutskottet har tidigare vid flera tillfällen behandlat motionsförslag om att ett mål för nivån på bostadsproduktionen bör fastställas av riksdagen (senast i bet. 2005/06:BoU1). Utskottet har då konstaterat att det i en situation där staten endast ger förutsättningarna för bostadsbyggandet knappast kan anses verkkningsfullt för riksdagen att fastställa ett produktionsmål i absoluta tal.

Vi delar denna uppfattning men vill samtidigt framhålla att det är viktigt att den förda bostadspolitiken vilar på bedömningar av efterfrågeutvecklingen och en långsiktigt nödvändig produktionsnivå för att kunna tillgodose denna efterfrågan. Den tidigare regeringen satte av detta skäl i början av förra mandatperioden upp en målsättning för sitt eget arbete om att det skulle byggas 120 000 bostäder under perioden 2003–2006. Denna målsättning nåddes också med god marginal till följd av aktiva statliga insatser för att stimulera en nödvändig bostadsproduktion.

Vi anser att även den nya regeringen måste ta sitt ansvar för att en tillräcklig bostadsproduktion kommer till stånd. Särskilt med tanke på att det ekonomiska stödet till bostadsbyggandet nyligen har snabbavvecklats är det nödvändigt att nu noga följa utvecklingen av bostadsproduktionens omfattning och inriktning.

Med hänvisning till det anförda avstyrker vi motion C319 yrkande 1.

5. Mål för bostadsproduktionen, punkt 2 (v)

av Egon Frid (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:C319 yrkande 1.

Ställningstagande

Samhällets kraftiga neddragningar av stödet till bostadsproduktionen under 1990-talet har fått stora effekter för nyproduktionen av bostäder, för underhållet av bostadsbeståndet samt för den sociala bostadspolitiken. Av Sveriges befolkning bor ca 60 % i någon av de över 100 kommuner som uppger att de har bostadsbrist. Åtskilliga av dessa kommuner bedömer dessutom att bristen kommer att öka. Flertalet uppger att det främst är små hyresbostäder som saknas, även om bristen på riktigt stora lägenheter också ökar.

Enligt en rapport från länsstyrelserna i Mälardalsområdet behöver det byggas omkring 20 000 lägenheter om året de närmaste 25–30 åren enbart i Mälardalsområdet – annars hotar en hämmad ekonomisk tillväxt, ökad segregation samt minskad rörlighet på bostads- och arbetsmarknaden. Enligt en länsstyrelserapport från Stockholm uppger 23 av 26 kommuner att de har bostadsbrist och att det främsta hindret för ett ökat bostadsbyggande är höga produktionskostnader.

Mot ovanstående bakgrund anser Vänsterpartiet att det är nödvändigt att minst 40 000 bostäder per år tillkommer de närmaste tio åren, av vilka hälften skall vara hyresrätter.

Under de närmaste 15–20 åren är mellan 500 000 och 1,3 miljoner lägenheter i flerbostadshus dessutom i behov av omfattande renoveringar. Det gäller framför allt för rekordårens bostadsbestånd (hus byggda åren 1961–1975), men också i äldre delar av bostadsbeståndet. Jämfört med i dag, då endast ca 25 000 lägenheter per år renoveras, skulle takten behöva mer än fördubblas för att bostadsstockens värde inte skall fortsätta att sjunka.

För att tydliggöra att både nyproduktionen och ombyggnationen av bostäder måste fortsätta att öka bör riksdagen sätta upp tydliga produktionsmål. Riksdagen bör sätta upp som mål att det under den närmaste tioårsperioden bör tillkomma 40 000 bostäder per år, av vilka hälften är hyresrätter. Dessutom bör 65 000 bostäder per år renoveras under samma period.

Det ovan anförda bör riksdagen med anslutning till förslaget i motion C319 yrkande 1 som sin mening tillkännage för regeringen.

6. Statlig mark för bostadsbyggande, punkt 3 (s, v)

av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Egon Frid (v), Ameer Sachet (s), Fredrik Lundh (s) och Stefan Wikén (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:C365 yrkande 5.

Ställningstagande

En helt avgörande fråga för kostnadsnivån i det nybyggda bostadsbeståndet är tillgången till och prisutvecklingen för byggbar mark. Bristen på tomtmark till rimliga kostnader har ofta drivit upp de totala byggkostnaderna och medverkat till att endast bostadsrätter har kunnat byggas i städernas mest attraktiva lägen. Vi instämmer därför i vad som anförs i motion C365 (s) om att både staten och kommunerna måste bedriva en aktivare markpolitik.

Kommunerna bör sträva efter att föra en markpolitik som ger förutsättningar för lägre hyror och avgifter i nyproducerade hyres- och bostadsrätter. Det innebär att man inte bör sträva efter vinstmaximering vid försäljningen av sin tomtmark utan i stället använda olika möjligheter, som att upplåta marken med tomträtt, för att stödja en nyproduktion av bostäder till rimliga kostnader.

Även staten bör vara mer aktiv när det gäller att erbjuda olika statligt ägda markområden för bostadsbyggande. En utredning har tidigare genomförts inom Regeringskansliet om förutsättningarna för försäljning av den statliga marken. Vidare har en statlig marksamordnare under år 2006 gjort en genomgång av markområden som kan göras tillgängliga för bostadsbyggande. Det är angeläget att detta arbete nu fullföljs och resulterar i att staten blir en förebild när det gäller markpolitiken. Den samhällsägda marken bör vara ett instrument för att få till stånd blandade upplåtelseformer och ett billigare boende. En aktiv markpolitik kan då också bli ett incitament i integrationsarbetet.

Vi kan mot denna bakgrund endast beklaga att den nya regeringen inte tycks ha för avsikt att fortsätta det arbete med att utveckla en statlig markpolitik som inleddes under föregående mandatperiod. Tvärtom tycks inriktningen nu vara att snabbt sälja av det statliga fastighetsbeståndet till högsta möjliga pris. Den aviserade försäljningen av fastighetsbolaget Vasakronan är sannolikt bara ett första steg i denna regeringspolitik.

Riksdagen bör mot denna bakgrund i ett tillkännagivande till regeringen klart uttala att staten genom sina fastighetsbolag bör medverka till en sund utveckling på bostadsmarknaden och till att bostäder kan byggas till rimliga kostnader. Det innebär ett bifall till motion C365 yrkande 5.

7. Bostadsbyggande på landsbygden, punkt 4 (v, mp)

av Egon Frid (v) och Jan Lindholm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C284 yrkandena 1 och 2, 2006/07:C353 och 2006/07:C354 samt bifaller delvis motion 2006/07:C329.

Ställningstagande

Under de senast åren har bristen på bostäder i de större städerna och på andra expansiva orter stått i centrum för den bostadspolitiska debatten. Ett problem som inte blivit lika uppmärksammat är att många människor har svårigheter att finna ett lämpligt boende även i glesbygd och på orter där efterfrågetrycket generellt sett inte är lika högt. Det gäller inte minst unga hushåll som velat bygga ett eget hem på en ort som man har stark anknytning till eller dit man har velat flytta av olika skäl. Det finns i dag också ett uppdämt behov av att bygga nytt inom vissa glesbygdsområden till följd av bl.a. nya möjligheter på arbetsmarknaden, förbättrade kommunikationer och ett ökat intresse för de bostadskvaliteter som ett boende utanför tätorterna kan föra med sig.

Den totala byggkostnaden för ett eget hem på landsbygden ligger vanligen under kostnaden för en motsvarande bostad på en expansiv ort. Det gör att även hushåll med normala inkomster borde ha möjlighet att klara de utgifter som följer av att lånefinansiera byggandet av ett egna hem. Problemet är i stället att kreditinstituterna ofta inte beviljar lån för sådana projekt eller ställer lånevillkor som det enskilda hushållet inte kan uppfylla. Det kan gälla krav på höga kontantsatser eller säkerhet i form av borgensåtaganden. Kreditinstitutens ovilja att medge lån även till hushåll med en ordnad ekonomi är en följd av de ofta mycket låga marknadsvärdena för bostäder i glesbygderna.

Det är mot denna bakgrund viktigt att ett statligt initiativ kan tas till åtgärder för att underlätta byggandet av bostäder på landsbygden. Överväganden och förslag i frågan har presenterats av både Glesbygdverket och Statens bostadskreditnämnd (BKN) samt i Landsbygdkommitténs nyligen avlämnade slutbetänkande. En stor enighet tycks råda om att en framkomlig väg är att utnyttja det statliga systemet för bostadskreditgarantier för att underlätta lånefinansieringen av bostadsbyggande i de delar av landet där marknadsvärdena i bostadsbeståndet är låga.

BKN har i två rapporter lämnat konkreta förslag om hur kreditgarantier kan utnyttjas för att stimulera bostadsbyggande i områden med låga marknadsvärden. Förslaget innebär att kreditgaranti skall kunna lämnas för lån upp till 1,5 miljoner kronor och för belopp som överstiger den färdiga bostadens marknadsvärde. Kostnaden för kreditgarantin föreslås delvis bli subventionerad genom ett statligt anslag. BKN bedömer att ett anslag om 50 miljoner kronor per år kan medverka till att lån för omkring 1 000 egna hem per år kan medges.

Med utgångspunkt från BKN:s förslag bör det vara möjligt att pröva utformningen av ett nytt system med kreditgarantier genom pilotprojekt i ett antal kommuner i enlighet med förslaget i v-motionen. En sådan snabbtest skulle ge bättre underlag för en bedömning av om systemet kan ge de önskvärda effekterna.

Vi anser att regeringen snarast bör överväga förslagen från BKN samt i de aktuella motionerna och därefter återkomma med ett förslag till riksdagen om kreditgarantier för byggande på landsbygden.

Vad vi ovan anfört bör riksdagen med anledning av motionerna C284, C329, C353 och C354 som sin mening ge regeringen till känna.

8. Boende för ungdomar, punkt 5 (s, v, mp)

av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Egon Frid (v), Ameer Sachet (s), Jan Lindholm (mp), Fredrik Lundh (s) och Stefan Wikén (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C235, 2006/07:C300, 2006/07:C326, 2006/07:C331, 2006/07:C343 yrkandena 1 och 2 samt 2006/07:C360 yrkande 27.

Ställningstagande

I ett antal motioner från allmänna motionstiden beskrivs de svårigheter som ungdomar och studenter har att både finna ett boende på kort sikt och att etablera sig mer varaktigt på bostadsmarknaden. Olika möjliga lösningar på dessa problem lyfts också fram. Det gäller fortsatta satsningar på byggande av studentbostäder och billiga hyresrätter samt olika former av kollektivbostäder. Vidare föreslås att någon form av hyres- och lånegarantier bör införas för att underlätta för bl.a. unga hushåll att efterfråga bostäder.

Enligt vad som anförs i motionerna är det stor risk att de beskrivna problemen förvärras med den nya regeringens bostadspolitik. Mot denna bakgrund föreslås att riksdagen i ett tillkännagivande understryker behovet av såväl generella åtgärder för att förbättra utbudet av bostäder som åtgärder särskilt inriktade mot ungdomar och studenter.

Vi instämmer i den bedömning som görs i de aktuella motionerna. Sedan dessa motioner skrevs under den allmänna motionstiden 2006 har dessutom riksdagsmajoriteten beslutat om åtgärder som kommer att förvärra situationen på bostadsmarknaden, inte minst för ungdomar och studenter. Det gäller givetvis i första hand beslutet om att avveckla allt stöd till bostadsbyggandet. Inte minst avvecklingen av den investeringsstimu-

lans som under de senaste åren kunnat utgå till byggande av mindre hyresbostäder och studentbostäder kommer att få mycket långtgående effekter för den aktuella gruppen. Vid riksdagsbehandlingen av denna fråga framgick det klart att även långt framskridna planer på att bygga studentbostäder kommer att avbrytas och att det i fortsättningen kommer att bli mycket svårt att bygga nya bostäder med en hyra som ryms inom den normala studentens ekonomi. Motsvarande problem kan förväntas när det gäller att bygga vanliga små och billiga hyresbostäder som kan efterfrågas av unga hushåll utan höga inkomster.

Även i övrigt har den nya regeringen vidtagit åtgärder som inte kan anses medverka till att lösa problemen med ungdomars etablering på bostadsmarknaden. Det gäller bl.a. beslutet om att snabbavveckla Boutredningen som under ledning av den nationella bostadssamordnaren (ungdomsbostadssamordnaren) arbetat med att ta fram olika konkreta förslag till åtgärder för att underlätta ungas inträde på bostadsmarknaden. Risken är nu uppenbar att de erfarenheter och det kunskapsunderlag som hunnit tas fram inom ramen för uppdraget inte kommer att utnyttjas och leda till åtgärder. Vidare har det system med hyresgarantier för bl.a. unga hushåll som den tidigare regeringen hade för avsikt att införa hösten 2006 ännu inte kommit till stånd. Den nya regeringen har visserligen aviserat sin avsikt att senare i vår lägga fram ett sådant förslag, men det råder ännu osäkerhet om vilka villkor som kommer att gälla för garantierna.

Med hänvisning till vad vi anfört ovan anser vi att riksdagen bör tillkänna för regeringen som sin mening att de bostadspolitiska övervägandena och förslagen i fortsättningen i betydligt högre grad måste utgå från problemen på bostadsmarknaden för unga hushåll och studenter. Det innebär ett bifall till motionerna C235, C300, C326, C331, C343 och C360 yrkande 27.

9. Kommunal bostadsförmedling, punkt 7 (s, mp)

av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Ameer Sachet (s), Jan Lindholm (mp), Fredrik Lundh (s) och Stefan Wikén (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:C365 yrkande 2 och avslår motionerna 2006/07:C202 yrkande 5, 2006/07:C207 yrkande 1, 2006/07:C276 yrkande 12, 2006/07:C320 yrkandena 3–5 och 2006/07:A270 yrkande 28.

Ställningstagande

Motion C365 (s) tar upp de problem som frånvaron av en kommunal bostadsförmedling kan leda till. Motionärerna anser att riksdagen i ett tillkännagivande bör framhålla för regeringen att det behövs ett öppet och offentligt kösystem som hanteras av bostadsförmedlingar.

Erfarenheter har visat att det i kommuner utan en utbyggd bostadsförmedling ofta blir problem när en ökande efterfrågan på hyreslägenheter inte kan hanteras på ett rättvist sätt. I stället för en förmedling som bygger på klart redovisade regler om kötid och bostadsbehov har bostäder förmedlats genom de olika fastighetsbolagens egna köer utan insyn från allmänheten. Det är uppenbart att möjligheterna att ge resurssvaga hushåll tillgång till en god bostad påtagligt underlättas om en kommunal förmedlingsverksamhet finns tillgänglig. Det var också slutsatsen att en aktiv och serviceinriktad bostadsförmedling är ett viktigt medel i arbetet med att uppnå målet om allas rätt till bostad som ledde fram till att bestämmelserna om kommunal bostadsförmedling togs in i lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar som trädde i kraft år 2001.

Utvecklingen när det gäller den kommunala bostadsförmedlingen sedan lagen trädde i kraft kan emellertid inte sägas ha blivit den förväntade. Avsikten med lagregleringen var att kommunerna skulle anta riktlinjer för bostadsförsörjningen och i detta sammanhang också överväga behovet av förmedlingsverksamhet. Det finns visserligen flera exempel på väl fungerande förmedlingsverksamhet men fortfarande saknas kommunal förmedling i huvuddelen av kommunerna. Detta utgör givetvis en begränsning i det arbete som syftar till att alla skall kunna söka och få en bostad på rättvisa och jämlika villkor. Under de senaste åren har det också vid flera tillfällen framkommit uppgifter och redovisats undersökningar som tyder på stora brister i behandlingen av bostadssökande. Det har bl.a. handlat om fall där diskriminering av vissa kategorier bostadssökande måste misstänkas. Rent allmänt kan konstateras att utrymmet för denna typ av agerande blir betydligt mindre med en utbyggd kommunal förmedling med formaliserade och offentliga principer för verksamheten.

Det var bl.a. bristerna i dagens förmedlingsverksamhet som gjorde att den tidigare regeringen tillsatte en interdepartemental arbetsgrupp med uppdrag att föreslå åtgärder som var inriktade på att alla skall kunna söka och få bostad på rättvisa och jämlika villkor och att ingen diskriminering skall förekomma när man söker bostad. Arbetsgruppen redovisade i april 2006 sina överväganden och förslag i promemorian Rättvisa och jämlika villkor på bostadsmarknaden (Ds 2006:9). I fråga om bostadsförmedling föreslog arbetsgruppen ändringar i bostadsförsörjningslagen med innebörden att varje kommun skall ha en kommunal bostadsservice som skall förmedla lägenheter till bostadssökande i turordning efter kötid samt lämna information i vissa anknytande frågor. Enligt förslaget skall regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kunna medge att en kommun befrias från kravet att förmedla lägenheter till en bostadssökande. Arbets-

gruppen föreslog även införande av en lag med krav på fastighetsägare som upplåter fler än tjugo lägenheter med hyresrätt att fastställa vilka principer som skall tillämpas vid förmedling av lägenheter samt att sammanställa uppgifter om kö av bostadssökande och lämna in förmedlingsprinciperna och förmedlingsuppgifterna till kommunen.

Vi anser att förslagen om en kommunal bostadsservice samt förmedlingsverksamhet som presenterades av arbetsgruppen skyndsamt bör bli föremål för regeringens beredning och att förslag med denna utgångspunkt därefter bör föreläggas riksdagen.

Riksdagen bör tillkänna för regeringen vad vi ovan anfört med anledning av motion C365. Det innebär att även övriga motionsförslag om kommunal bostadsförmedling till viss del kan anses vara tillgodosedda.

10. Kommunal bostadsförmedling, punkt 7 (v)

av Egon Frid (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkänner för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C202 yrkande 5, 2006/07:C207 yrkande 1, 2006/07:C276 yrkande 12, 2006/07:C320 yrkandena 3–5 och 2006/07:A270 yrkande 28 och avslår motion 2006/07:C365 yrkande 2.

Ställningstagande

I flera partimotioner och övriga motioner från Vänsterpartiet finns överväganden om den betydelse som kommunala bostadsförmedlingar har för bostadsförsörjningsfrågorna i kommunerna och för att bostäder skall kunna tillhandhållas på ett socialt rättvist sätt. Förslag förs även fram om formerna för denna förmedlingsverksamhet. Det gäller bl.a. förslag om att alla skall ha tillgång till en avgiftsfri bostadsförmedling. Jag anser att dessa motioner bör bilda utgångspunkt för ett tillkännagivande till regeringen i frågan.

Enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar skall en kommun anordna bostadsförmedling om det behövs för att främja bostadsförsörjningen. Regeringen kan också, om behov föreligger, ålägga en kommun att inrätta en bostadsförmedling. Endast ett tiotal kommuner har emellertid i dag en kommunal bostadsförmedling i egentlig bemärkelse. Bland de kommuner som saknar förmedling återfinns stora och medelstora städer. Det är emellertid uppenbart att det i dessa kommuner finns ett mycket stort behov av förmedlingsverksamhet. Även i övriga kommuner behövs en kommunal förmedling av bostäder i ordnade former.

Lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar har nu varit i kraft i mer än sex år. Sett mot den bakgrunden är det märkligt att varken den tidigare eller nuvarande regeringen använt sig av möjligheten att ålägga någon kommun att inrätta bostadsförmedling. Jag anser därför att man bör ändra lagens utformning så att det görs obligatoriskt för en kommun att inrätta en avgiftsfri kommunal bostadsförmedling. Till detta skall kopplas en möjlighet att söka dispens om det är uppenbart obehövt med en förmedling.

På många orter är ungdomar och andra som står utanför den ordinarie bostadsmarknaden hänvisade till att hyra bostäder i andra hand. I många fall hamnar de då i händerna på oseriösa bostadsförmedlare och tvingas också acceptera oskäliga hyresvillkor. Den satsning på den kommunala bostadsförmedlingen som jag förordar syftar givetvis i första hand till att förstahandskontrakt skall erbjudas de bostadssökande. Även i fortsättningen kommer det emellertid att finnas ett behov av en andrahandsuthyrning i mer ordnade och reglerade former. Det är mot denna bakgrund rimligt att de kommunala förmedlingarna ges uppdraget att avgiftsfritt förmedla även andrahandslägenheter samt att kontrollera att de hyror som tillämpas i sådana sammanhang motsvarar bruksvärdet. De närmare förutsättningarna och villkoren för en sådan andrahandsförmedling behöver emellertid övervägas ytterligare. I detta sammanhang bör även övervägas det förslag som förs fram i motion C320 och som innebär att den förmedlingsavgift som i dag tillämpas vid yrkesmässig bostadsförmedling endast skall få tas ut sedan den bostadssökande skrivit under kontraktet. De problem med ohederliga privata förmedlare som föranlett denna motion torde emellertid minska avsevärt om kommunerna erbjuder avgiftsfri förmedling av andrahandskontrakt.

Kravet på en kommunal bostadsförmedling måste kombineras med bestämmelser som inskränker hyresvärdarnas makt att själva uppställa krav eller villkor i samband med förmedling och uthyrning. Bostadsutskottet och riksdagen ställde sig föregående år bakom ett motionsförslag från Vänsterpartiet om att regeringen bör låta genomföra en genomlysning av fastighetsägarnas förmedlingsprinciper, omfattande formella krav respektive grunder för vilka som erbjuds bostad, och hur dessa principer tillämpas (se bet. 2005/06:BoU6). Ett förslag med denna inriktning har också förts fram i promemorian Rättvisa och jämlika villkor på bostadsmarknaden (Ds 2006:9) av en arbetsgrupp i Regeringskansliet. I promemorian förs även flera andra förslag fram om att förstärka kommunernas förmedlingsverksamhet genom ändringar i lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Dessa förslag bör tillsammans med vad jag här anfört om en obligatorisk och avgiftsfri kommunal förmedling snarast föranleda en proposition till riksdagen i frågan.

Vad jag ovan anfört innebär i första hand ett bifall till motionerna C202 yrkande 5, C207 yrkande 1, C276 yrkande 12, C320 yrkandena 3–5, samt A270 yrkande 28. Även motion C365 yrkande 2 får emellertid anses vara väl tillgodosedd med det anförda.

11. Kommunal bostadsanvisningsrätt, punkt 8 (v)

av Egon Frid (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C276 yrkande 13 och 2006/07:A270 yrkande 29 och avslår motionerna 2006/07:C299 och 2006/07:C359 yrkande 1.

Ställningstagande

En bostadsförmedling kan bara fungera om det finns lediga lägenheter att förmedla. I första hand bör överenskommelser träffas med fastighetsägare om att de skall lämna lediga lägenheter till förmedling. För att inte bostadsförmedlingarna helt skall vara hänvisade till fastighetsägarnas goda vilja krävs emellertid också en lagstiftad möjlighet för kommunen att begära in och förmedla lediga lägenheter. Den till år 1993 gällande bostadsanvisningsrättslagen, som gav kommunerna rätt att anvisa bostadssökande till hyres- och bostadsrättslägenheter, var ett kraftfullt redskap för att garantera kommunmedborgarnas möjlighet att få en bostad. Erfarenheterna av brister i den kommunala bostadsförsörjningen visar att det är nödvändigt att införa en ny lagstiftning på detta område. Den tidigare gällande bostadsanvisningsrättslagen kan tjäna som utgångspunkt för detta lagstiftningsarbete.

Vidare kan viss ledning i lagstiftningsarbetet hämtas i de förslag om bostadsförmedling och bostadsanvisning som en arbetsgrupp inom Regeringskansliet våren 2006 redovisade i promemorian Rättvisa och jämlika villkor på bostadsmarknaden. Arbetsgruppens förslag i fråga om anvisningsrätten inskränker sig emellertid till ett krav på kommunala bostadsföretag att lämna minst hälften av sina lediga bostadslägenheter till den kommunala bostadsservicen för förmedling till bostadssökande. I ett fortsatt beredningsarbete bör därför ett lagförslag utarbetas som även omfattar övriga hyreslägenheter i kommunen.

Riksdagen bör således tillkännage för regeringen att bostadsanvisningsrättslagstiftningen bör återinföras. Detta innebär ett bifall till Vänsterpartiets partimotioner C276 yrkande 13 samt A270 yrkande 29. Även förslagen i motionerna C299 och C359 yrkande 1 blir därigenom i huvudsak tillgodosedda.

12. Allmännyttiga bostadsföretag, punkt 9 (s, mp)

av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Ameer Sachet (s), Jan Lindholm (mp), Fredrik Lundh (s) och Stefan Wikén (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C359 yrkande 2, 2006/07:C373 och 2006/07:C378 samt avslår motionerna 2006/07:C263 yrkande 2, 2006/07:C286 yrkandena 1–4 och 6, 2006/07:C290 och 2006/07:A270 yrkande 26.

Ställningstagande

De allmännyttiga bostadsföretagen har under mer än ett halvt århundrade utgjort ett viktigt instrument för genomförande av en socialt inriktad bostadspolitik. Därmed utgör de också en väsentlig förutsättning för den allmänna välfärdspolitiken. Vi står nu inför en situation där allmännyttans roll på den svenska bostadsmarknaden ifrågasätts och förberedelser görs för en utförsäljning av dess bostadsbestånd. Det finns mot denna bakgrund all anledning för riksdagen att i ett tillkännagivande slå fast att den svenska modellen på bostadsmarknaden kan vara hotad om inte de allmännyttiga bostadsföretagen även i fortsättningen kan erbjuda bostäder till villkor som inte utgår från krav på vinstmaximering. Vi instämmer således i vad som anförs i motionerna C359 (s) och C373 (s) i denna fråga.

De allmännyttiga och kommunala bostadsföretagen måste betraktas som vår gemensamma egendom som under flera generationer byggts upp för att bidra till en fungerande bostadsmarknad i de kommuner där de är verk-samma. De har visserligen en viktig uppgift i att vara ett alternativ för de ekonomiskt svaga grupperna på bostadsmarknaden men de skall samtidigt svara för ett utbud som alla grupper kan efterfråga. Den svenska modellen på bostadsmarknaden skiljer sig från många andra länder genom sats-ningen på generellt inriktade åtgärder och frånvaron av bostäder som endast är avsedda för ekonomiskt svaga grupper, s.k. social housing. Vidare har de ordnade formerna för hyresförhandlingar mellan hyresgäster och fastighetsägare sedan lång tid utgjort ett centralt inslag på den svenska bostadsmarknaden där de kommunala bostadsföretagen har en avgörande roll.

Det har under den senaste tiden presenterats flera utredningar och forsk-ningsrapporter som varnar för konsekvenserna vid en bred utförsäljning av de allmännyttiga kommunala bostadsföretagen och en även i övrigt mins-kad betydelse för dessa företag. Bedömningarna går ut på att vi i så fall går mot en uppsplittring av bostadsmarknaden som leder till ökad segrega-

tion. Risken är att det återstående kommunala bostadsinnehavet kommer att bli just de socialbostäder som man i den svenska bostadspolitiken hittills varit överens om att motverka.

Hotet mot de allmännyttiga och kommunala bostadsföretagen står inte bara att finna i planerna på att ta bort tillståndsplikten för försäljningar av detta bestånd och ett oansvarigt agerande av den politiska majoriteten i vissa kommuner. Den pågående prövningen i den europeiska kommissionen av frågan om huruvida dessa företags verksamhet i något avseende strider mot EG-rätten riskerar att flytta beslutanderätten över dessa företag utanför landets gränser. Det är nödvändigt att den svenska regeringen nu tar sitt ansvar och bidrar till att frågan kan lyftas tillbaka dit där den hör hemma.

Den tidigare regeringen tillsatte hösten 2005 en utredning med uppgift att se över de villkor och förutsättningar som gäller allmännyttiga och kommunala bostadsföretag. Förutom de ovan nämnda frågorna om EG-rätten och tillståndsplikten har utredningen att överväga flera frågor om hur villkoren för dessa företag kan förtydligas i syfte att stärka deras roll i den svenska bostadspolitiken. Det gäller bl.a. den fråga som tas upp i motion C378 (s) och som avser vilka åtgärder som behöver vidtas för att säkerställa en långsiktig självkostnadsprincip för dessa företag. Vi anser att detta utredningsarbete måste tillåtas fortsätta enligt de ursprungliga direktiven.

Vad vi anfört ovan bör riksdagen tillkänna för regeringen som sin mening. Det innebär ett bifall till motionerna C359 yrkande 2, C373 och C378. I den mån övriga motioner inte kan anses vara tillgodosedda med det anförda avstyrks de.

13. Allmännyttiga bostadsföretag, punkt 9 (v)

av Egon Frid (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C286 yrkandena 1–4 och 6 samt 2006/07:A270 yrkande 26 och avslår motionerna 2006/07:C263 yrkande 2, 2006/07:C290, 2006/07:C359 yrkande 2, 2006/07:C373 och 2006/07:C378.

Ställningstagande

Jag anser att de överväganden och förslag om de allmännyttiga bostadsföretagen som redovisas i motion C286 (v) samt i Vänsterpartiets partimotion A270 bör bilda utgångspunkt för ett tillkännagivande från riksdagen om behovet av att slå vakt om och stärka dessa företags ställning.

De allmännyttiga bostadsföretagen har en helt avgörande betydelse för den svenska bostadsmarknaden och bostadspolitik. Dessa företag skall värna rätten till en bra bostad och boendemiljö utan krav på ekonomisk insats. Verksamheten skall bedrivas utan vinstsyfte och utifrån en långsiktig självkostnadsprincip. En försvagad allmännytta skulle leda till en klar försämring av möjligheterna att föra en social bostadspolitik. Allmännyttan, tillsammans med planmonopolet, är kommunernas viktigaste verktyg för att låta ett rättviseperspektiv genomsyra bostadspolitik i enlighet med regeringsformen och de av riksdagen antagna bostadspolitiska målen, dvs. att bostaden är en social rättighet. Det är därför viktigt att kommunerna stärker sina bostadsföretag och utvecklar möjligheterna att tillhandahålla bra bostäder till självkostnads- och bruksvärdesprinciper samt att man har kvar de sociala rekvisiten i sin bolagsordning eller motsvarande. Det är också viktigt att man fördelar bostäderna med hjälp av kommunala bostadsförmedlingar utifrån strikta rättighets- och behovskriterier.

Allmännyttan är således oundgänglig för en social bostadspolitik, och dess roll i samhället måste därför stärkas. De kommuner som i dag saknar ett allmännyttigt bostadsföretag skall ha ansvar för att minst ett sådant byggs upp i kommunen.

Jag anser att lagen om allmännyttiga bostadsföretag, allbolagen, är en god grund för att utveckla de villkor som gäller för dessa företag. För att stärka de allmännyttiga bostadsföretagens roll på bostadsmarknaden behöver emellertid allbolagen förändras i flera avseenden. Lagen innehåller bl.a. brister i reglerna för vinstutdelning, inte minst vad gäller företag som ingår i större kommunala koncerner. En underökning av Boverket visar att det i kommunala koncerner förekommer stora transaktioner där den sammanlagda utdelningen från det allmännyttiga bostadsföretaget överskrider den fastställda gränsen. Det bör därför i allbolagen närmare klargöras vilka regler som skall gälla i koncernförhållanden där allmännyttiga bostadsföretag ingår.

Det har vidare konstaterats i olika undersökningar att kommuner som vid upprepade tillfällen brutit mot de regler som finns uppställda om skälig utdelning från allmännyttiga bostadsföretag klarat sig undan utan några påföljder. Jag anser att det därför finns skäl att införa tydligare regler om vilka sanktioner som bör riktas mot dessa kommuner. För att få en ökad kontroll av att kommunerna följer reglerna om skälig utdelning bör dessutom ett tydligt rapporteringskrav införas i allbolagen. Krav bör ställas på att allmännyttan senast i oktober varje år till länsstyrelsen lämnar uppgift om beslutad utdelning och hur denna har beräknats. Vidare bör det krävas att revisorerna i revisionsberättelsen intygar att allbolagens regler i fråga om skälig utdelning och överföring inom en koncern har följts. Rapporten bör sedan förmedlas vidare till Boverket för att en fortlöpande utvärdering skall kunna genomföras.

Det är vidare angeläget att de boendes makt över den egna bostaden och bostadsområdet utvecklas. De allmännyttiga bostadsföretagen bör vara föregångare på detta område. Boende i allmännyttiga bostäder bör därför ges inflytande över de övergripande beslut som fattas i dessa företag. De närmare formerna för ett sådant ökat inflytande bör utredas.

Den för dagen mest angelägna frågan när det gäller de allmännyttiga bostadsföretagen är emellertid att allbolagens tillståndsplikt för försäljningar ur det kommunala bostadsbeståndet behålls och stärks. Tvärtemot den avveckling av tillståndsplikten som regeringen har aviserat bör riksdagen uttala sig för en skärpt tillämpning av dessa bestämmelser. En genomgång av de tillståndsbeslut som hittills fattats tyder på att länsstyrelserna inte alltid varit restriktiva i sin bedömning. Det tycks i alltför hög grad ha beaktat kommunernas skäl för försäljningen i stället för att tillämpa allbolagens krav på en bedömning av konsekvenserna för bruksvärdesprövning och hyresförhandlingar.

Jag anser att regeringen bör låta utreda hur allbolagen kan skärpas i de avseenden som tagits upp ovan och därefter återkomma till riksdagen i frågan.

Vag jag ovan anfört bör riksdagen med bifall till motionerna C286 yrkandena 1–4 och 6 samt A270 yrkande 26 tillkännage för riksdagen som sin mening. Det innebär att även motionerna C263 yrkande 2, C359 yrkande 2, C373, C378 kan anses vara väl tillgodosedda.

14. Bostadsbidrag, punkt 10 (s)

av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Ameer Sachet (s), Fredrik Lundh (s) och Stefan Wikén (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C327 och 2006/07:C341, bifaller delvis motion 2006/07:C225 yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna 2006/07:C225 yrkandena 3–7, 2006/07:C278 yrkande 1, 2006/07:C315 yrkande 2, 2006/07:C320 yrkande 6 och 2006/07:Ub255 yrkande 11.

Ställningstagande

Mot bakgrund av de förslag till olika tillkännagivanden om bostadsbidragssystemet som lagts fram i ett antal motioner anför vi följande om vår syn på frågan.

Sedan lång tid har staten tagit ett ekonomiskt ansvar för förhållandena på bostadsmarknaden genom både generella och riktade åtgärder. Det generella stödet har främst utgått till bostadsbyggandet i syfte att trygga en

tillräcklig produktion och tillgång till bostäder som alla kan efterfråga. Här har också utbudet av kommunalt ägda bostäder utan vinstsyften haft en avgörande betydelse. Det riktade stödet har utgått i form av bostadsbidrag med såväl ett bostadspolitiskt som familjepolitiskt syfte. Bostadsbidragen har också kunnat ses som ett komplement till de generella åtgärderna genom att de riktats mot ekonomiskt svaga hushåll för vilka även normala boendekostnader kan vara svåra att klara.

Nu står vi emellertid inför en ny situation när riksdagsmajoriteten och regeringen fattat beslut om att helt avveckla statens generellt inriktade ekonomiska stöd till bostadssektorn. Vidare aviseras förslag som innebär att det kommunala bostadsbeståndets framtida roll som en begränsande faktor för hyres- och boendekostnadsutvecklingen är osäker. Även den förändrade arbetsmarknadspolitiken kommer sannolikt att påverka belastningen på bostadsbidragen. Begränsningar i arbetslöshetsförsäkringen och andra åtgärder på arbetsmarknaden slår hårt mot stora grupper och ökar behovet av olika former av samhällligt stöd. Detta innebär sammantaget att bostadsbidragens betydelse för att trygga de ekonomiskt svaga hushållens tillgång till goda bostäder nu ökar. Vi anser mot denna bakgrund att det skyndsamt bör genomföras en *översyn av bostadsbidragssystemet* och att förslag där- efter bör läggas fram för riksdagen.

Det nuvarande bostadsbidragssystemet fick sin huvudsakliga utformning efter beslut i riksdagen år 1996 i ett läge då besparingar behövde genomföras på flera områden. Reglerna utformades således i ett betydligt svårare statsfinansiellt läge än vad som råder i dag efter mer än tio år av framgångsrik ekonomisk politik. Flera av de nya regler som började tillämpas år 1997 var alltså utformade i syfte att begränsa kostnaderna för bidragen och rikta dem till de grupper som var i störst behov av stöd. Det kan ifrågasättas om en lika snäv inriktning på bidragen kan tillämpas i ett läge då flera av de generella välfärdssystemen nu omprövas.

I en nyligen publicerad rapport från Boverket görs bedömningen att de regler som i dag tillämpas för bostadsbidragen fått oönskade effekter. Vi anser att översynen av bostadsbidragssystemet bör utgå från bl.a. den analys och de slutsatser som har dragits i Boverkets rapport. Vidare har Försäkringskassan tillgång till ett omfattande underlag för en översyn genom sin löpande tillsyn och uppföljning av bidragsgivningen. Även i de aktuella motionerna har flera frågor lyfts fram som bör ägnas särskild uppmärksamhet i en översyn. Det gäller flera av de grundläggande reglerna för beräkning av bostadsbidragets storlek. Vi vill därutöver framhålla två särskilda frågor som lyfts fram i motionerna.

Motion C341 (s) tar upp de villkor för bidragsgivningen som är kopplade till bostadens yta. Reglerna innebär att man vid beräkning av bostadsbidraget bortser från bostadskostnader som belöper på bostadsytor över en viss gräns som varierar beroende av hushållets storlek. Dessa regler om *bidragsgrundande bostadsyta* kan, som motionärerna framhåller, bl.a. få till följd att ett byte till en större lägenhet med samma eller lägre hyra kan

leder till att bidraget minskar eller uteblir. Reglerna om bostadsytta infördes i samband med riksdagsbeslutet år 1996 och var ett led i de åtgärder som då genomfördes i syfte att bl.a. åstadkomma en besparing inom bidragsgivningen. Som vi anført ovan kan det finnas anledning att nu ompröva flera av de regler som infördes i detta syfte.

Vi vill även lyfta fram den särskilda fråga som tas upp i motion C327 (s) och som gäller de konsekvenser som ett *skadestånd* i enskilda fall kan få på bostadsbidraget. Motionärerna beskriver fall där kvinnor tilldömts skadestånd på grund av misshandel. Enligt motionärernas uppfattning är det inte rimligt att ett sådant skadestånd kan leda till ett minskat bostadsbidrag. Vi anser att det finns skäl att se över de regler som gäller för beräkning av bidragsgrundande inkomst och förmögenhet med utgångspunkt från de frågeställningar som aktualiseras genom motionen. Det bör bl.a. prövas om de regler om undantag för skadestånd till barn som i dag tillämpas vid beräkning av bidragsgrundande inkomst kan utvidgas till andra grupper.

Sammanfattningsvis anser vi således att en bred översyn av bostadsbidragssystemet bör genomföras med de utgångspunkter som vi ovan redovisat. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen med anledning av motionerna C225 yrkandena 1 och 2, C327 och C341. Det innebär också att övriga motioner till stor del kan anses bli tillgodosedda.

15. Bostadsbidrag, punkt 10 (v)

av Egon Frid (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C225 yrkandena 1–7 och 2006/07:C320 yrkande 6 och avslår motionerna 2006/07:C278 yrkande 1, 2006/07:C315 yrkande 2, 2006/07:C327, 2006/07:C341 och 2006/07:Ub255 yrkande 11.

Ställningstagande

I motion C225 (v) finns en utförlig redovisning av Vänsterpartiets syn på dagens bostadsbidragssystem och förslag till vilka åtgärder som behöver vidtas för att stärka bidragens roll som ett bostadspolitiskt instrument. Jag anser att riksdagen i ett tillkännagivande till regeringen bör ställa sig bakom motionen i dess helhet. I korthet anförs följande i motionen.

Bostadsbidraget har både en bostadspolitisk och en familjepolitisk målsättning enligt den uppdelning i politikområden som regeringen använder sig av. Målens övergripande syfte är att ge familjer med låg ekonomisk bärkraft möjligheten att hålla sig med goda och tillräckligt rymliga bostä-

der. Det bostadspolitiska syftet är att minska trångboddheten, medan det familjepolitiska syftet är att omfördela resurser till barnfamiljer med låg ekonomisk bärkraft. De senaste årens diskussion om bostadsbidragen, men även de senast genomförda regelförändringarna, gör att målet för bostadsbidragen känns än mer otydligt. Det finns därför ett behov av att reformera bidragssystemet dels utifrån den ekonomiska aspekten, dels utifrån boendaspekten och stämma av det mot ett nytt mer preciserat mål där stödet endast förhåller sig till de bostadspolitiska målen. Bostadsbidragen bör alltså vara ett bostadspolitiskt instrument med uppgift att ge ett skydd när hyran är för hög i förhållande till inkomsten och därmed ge hushållen en möjlighet att efterfråga bostad efter behov och inte enbart efter betalningsförmåga.

Kostnaderna för bostadsbidragen ökade kraftigt i början av 1990-talet fram till dess nya regler för bidragsgivningen började tillämpas år 1997. År 1995 uppgick kostnaderna till omkring 9 miljarder kronor. Efter omläggningen har kostnaderna minskat kraftigt till dagens anslagsnivå på ca 3,5 miljarder kronor. Det huvudsakliga skälet till de minskade kostnaderna står att finna i att hyres- och inkomstgränserna i stort sett varit oförändrade efter omläggning av bostadsbidragssystemet. Resultatet har blivit att de fattiga barnfamiljernas ekonomiska villkor försämrats och att otryggheten har ökat. Bostadsbidraget har numera fått en prägel av ensamförälderstöd i framför allt hyresrätt. Familjer med två inkomsttagare och flera barn får alltmer sällan bostadsbidrag, trots att försörjningsbördan ökar med fler barn. Flera utredningar och analyser har beskrivit de negativa konsekvenserna som de oförändrade hyres- och inkomstgränserna lett fram till. Det kan i dag starkt ifrågasättas i vilken utsträckning som bostadsbidragssystemet bidrar till att målen med bidraget kan uppfyllas.

Det är uppenbart att bostadsbidragens roll som en del av bostadspolitiken bör förstärkas och att målet att ge ekonomiskt svaga hushåll möjlighet att hålla sig med goda och tillräckligt rymliga bostäder behöver preciseras. En fullständig *översyn av bostadsbidragssystemet* bör därför genomföras under år 2007. I denna översyn bör ingå en analys och utvärdering av det faktum att hyres- och inkomstgränserna i reglerna för bostadsbidraget i huvudsak inte har ändrats sedan år 1996. Bostadsbidragen måste ta större hänsyn till både inkomstutvecklingen och boendekostnadsutvecklingen. Någon form av indexuppräknings bör sannolikt införas.

I översynen av bostadsbidragssystemet finns det även behov av att se över flera andra av de villkor och regler som gäller för bidragen. Det gäller bl.a. de regler som infördes år 1997 om största *bidragsgrundande bostadsyta*. Dessa regler kan ibland tvinga fram ett byte till mindre bostad med samma eller till och med högre boendekostnader för att bidrag skall kunna utgå.

Vidare finns det ett stort behov av se över och ändra de regler som innebär att bidragstagarna kan drabbas av *krav på återbetalning*. Vänsterpartiet anser att en godtrosparagraf bör införas i regelsystemet. En sådan regel

skulle dels ge större tilltro till systemet och gynna dem som har stora svårigheter att beräkna sina framtida inkomster, dels begränsa de marginaleffekter som uppstår genom nuvarande bidragsregler. En godtrosparagraf skulle innebära att den som handlat i god tro och som hela tiden lämnat korrekta uppgifter om ändrade inkomstförhållanden skall få bostadsbidraget baserat på en avstämd inkomst som ger ett förlåtandeintervall om högst 20 000 kronor. Avvikelse under detta belopp skall inte innebära krav på återbetalningar. En godtrosregel skulle öka träffsäkerheten i systemet och minska riskerna för alltför kraftiga ingrepp i folks ekonomi.

Antalet krav på återbetalning kan vidare begränsas om regelverket i högre grad medger inkomstöverföringar till annat inkomstår i samband med beräkningen av bidragets storlek. Ett flertal personer har fått återbetalningskrav på grund av tillfälliga engångsinkomster under ett inkomstår. Det kan vara retroaktivt ersättning av försäkringsförmån eller ett avgångsvederlag som betalas ut i slutet av året, men som avser ersättning för förlorad arbetsinkomst under påföljande år. Det är inte rimligt att denna typ av engångsersättningar leder till återbetalningskrav.

Riksdagen har vid två tillfällen beslutat om att man vid beräkning av hushållets förmögenhet skall bortse från vissa delar av barnens förmögenhet. Det gäller bl.a. ersättning som barn fått med anledning av kroppsskada, kränkning, olycksfall eller sjukdom. Det är nu dags att överväga om inte dessa undantag för *barns förmögenhet* skall utvidgas även till andra situationer. Det bör bl.a. prövas om det är möjligt att helt bortse från barnens låsta tillgångar vid beräkningen av bidragsgrundande inkomst.

Kontrolluppgifter rörande tillgångar i form av bankkonton, fondandelar, obligationer, aktier m.m. lämnas senast den 31 januari året efter beskattningsåret av bank- och kreditinstitut till skattemyndigheten. Skatteverket bearbetar inte kontrolluppgifterna om värdet understiger 900 000 kronor. Försäkringskassorna får därför inte tillgång till dessa kontrolluppgifter, vilket gör att det i dag inte går att göra någon avstämning av de förmögensuppgifter som lämnas vid ansökan om bostadsbidrag. Det är emellertid rimligt att Försäkringskassan ges tillgång till förmögensuppgifter även avseende lägre belopp eftersom det skulle stärka tilltron till systemet och minska risken för fusk.

I dag gäller en åldergräns för *bostadsbidrag till hushåll utan barn*. Dessa bidrag går i hög grad till studerande. Samtidigt kan det konstateras att utvecklingen alltmer går mot att studier kan bedrivas i olika skeden av livet. Alla partier i riksdagen är i dag också överens om behovet av det livslånga lärandet och rätten att studera när man har blivit äldre. Åldergränsen för bostadsbidrag för vuxna utan barn kan ha en direkt hämmande effekt för just dessa gruppers möjlighet att studera. Det finns mot denna bakgrund behov av att pröva möjligheten att ta bort den åldergränsen så att alla ensamstående utan barn kan söka bostadsbidrag.

Vad jag nu anfört om en översyn av bostadsbidragssystemet bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär ett bifall till motionerna C225 samt C320 yrkande 6. Det innebär vidare att även övriga motioner i detta avsnitt i hög grad kan anses vara tillgodosedda.

16. Bostadsbidrag, punkt 10 (mp)

av Jan Lindholm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C315 yrkande 2 och 2006/07:Ub255 yrkande 11, bifaller delvis motionerna 2006/07:C225 yrkandena 2, 5 och 7, 2006/07:C278 yrkande 1 och 2006/07:C327 samt avslår motionerna 2006/07:C225 yrkandena 1, 3, 4 och 6, 2006/07:C320 yrkande 6 och 2006/07:C341.

Ställningstagande

Bostadsbidragssystemet har en viktig uppgift att fylla sett med både bostadspolitiska och familjepolitiska utgångspunkter. I dagsläget är bidragen en förutsättning för att även ekonomiskt svaga hushåll skall kunna hålla sig med en god bostad. Jag anser således att bidragssystemet till stora delar har fyllt sin uppgift men att det nu finns skäl att göra en *översyn av bostadsbidragssystemet* i vissa avseenden. Det finns i en sådan översyn anledning att beakta flera av de motionsförslag som lagts fram under årets allmänna motionstid. Jag vill inledningsvis framhålla de förslag i frågan som förts fram av Miljöpartiet.

En av de största bristerna i de regler för bidragsgivningen som började tillämpas år 1997 är att de i så stor utsträckning lett fram till *krav på återbetalning* för enskilda bidragstagare. Dessa återbetalningskrav orsakas av att bidragstagaren i förväg måste uppskatta inkomsterna för ett helt år och att en avstämning sedan görs i efterhand utifrån den taxerade helårsinkomsten. Detta medför att det inte räcker med att man under det löpande inkomståret anmäler ändrade inkomstförhållanden för att undvika återbetalningskrav. Särskilt för de grupper som har osäkra inkomstförhållanden, exempelvis de studerande, leder den nuvarande ordningen till en stor osäkerhet. För att minska denna osäkerhet skulle man kunna ändra rutinerna så att bostadsbidrag söks halvårsvis. Då blir det lättare för bidragstagaren att uppskatta vad man kommer att tjäna, och om man gör en felbedömning blir det inte ett lika stort belopp att återbetala.

Ett annat stort problem med dagens bidragsregler är att *bostadsbidrag till hushåll utan barn* inte kan utgå till den som har fyllt 29 år. I praktiken har dessa bostadsbidrag sådana villkor att det framför allt är studerande

som kan komma i fråga för bidrag. Samtidigt kan det konstateras att studier i dag bedrivs långt upp i åldrarna. Ofta återgår man till högskolestudier efter att ha varit ute på arbetsmarknaden ett antal år. Det är mot denna bakgrund inte rimligt att bostadsbidraget upphör när den studerande fyller 29 år utan hänsyn till att de knappa ekonomiska villkoren i övrigt inte förändras.

Riksdagen har i samband med höstens budgetarbete avslagit ett förslag från Miljöpartiet om att ta bort åldersgränsen för studerandehushåll. Jag anser emellertid att det nu aktuella motionsförslaget om att helt ta bort åldersgränsen bör prövas i den förordade översynen av bostadsbidragen.

Även flera av de övriga motionsförslagen om att se över olika delar av bidragssystemet bör kunna prövas i den översyn som jag anser bör komma till stånd. Det gäller bl.a. behovet av att ytterligare se över hur *barns förmögenhet* och inkomster av *skadestånd* skall beaktas i bidragssammanhang.

Vad jag anført ovan om bostadsbidragen bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening. Det innebär ett bifall till motionerna C315 yrkande 2 och Ub255 yrkande 11 samt ett delvis bifall till motionerna C225 yrkandena 2, 5 och 7, C278 yrkande 1, C327. Övriga yrkanden avstyrks.

Särskilda yttranden

1. Bostadsbyggande på landsbygden, punkt 4 (s)

Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Ameer Sachet (s), Fredrik Lundh (s) och Stefan Wikén (s) anför:

Vi har avstått från att reservera oss till förmån för de motioner som behandlas under avsnitten Bostadsbyggande på landsbygden. I denna fråga tycks det råda en viss samsyn på behovet av att vidta åtgärder med den inriktning som förordas i motionerna. Mot bakgrund av den pågående beredningen inom Regeringskansliet av BKN:s förslag om att utnyttja kreditgarantier för att underlätta bostadsbyggande på landsbygden är vi beredda att avvakta regeringens ställningstagande. Vi kommer emellertid att följa ärendets vidare behandling och återkomma i frågan om det pågående beredningsarbetet inte leder fram till att förslag läggs fram för riksdagen.

2. Boende för äldre, punkt 6 (s, v, mp)

Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Egon Frid (v), Ameer Sachet (s), Jan Lindholm (mp), Fredrik Lundh (s) och Stefan Wikén (s) anför:

Tre s-motioner som behandlas i betänkandet framhåller att den ökande andelen äldre i befolkningen kommer att ställa krav på en anpassning av bostadsmarknaden i olika avseenden. Vi delar bedömningen som görs i motionerna, men anser att ett tillkännagivande i frågan tills vidare kan undvaras. Äldreboendedelegationen, som tillsattes av den socialdemokratiska regeringen våren 2006, har i uppdrag att överväga flertalet av de frågor som tas upp i motionerna. Vi förutsätter att delegationen i sitt fortsatta arbete även kommer att uppmärksamma de särskilda frågor om anpassningsåtgärder och hissinstallationer som lyfts fram i motionerna.

3. Kommunal bostadsanvisningsrätt, punkt 8 (s)

Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Ameer Sachet (s), Fredrik Lundh (s) och Stefan Wikén (s) anför:

Vi har inte ställt oss bakom motionerna med förslag om att den tidigare lagen om kommunal bostadsanvisningsrätt skall återinföras. De aktuella motionerna tar visserligen upp en viktig fråga, men det är mycket tveksamt om en lösning av problemet genom den förordade lagregleringen skulle få avsedda effekter. Tidigare erfarenheter visar att en lagreglerad anvisningsrätt i praktiken är mycket svår att hantera när det gäller det befintliga bostadsbeståndet. Däremot finns det andra åtgärder som kan vid-

tas för att stärka de kommunala bostadsförmedlingarnas roll. Exempel på sådana åtgärder har tagits upp i vår reservation avseende kommunal bostadsförmedling.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07:C202 av Egon Frid m.fl. (v):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om obligatorisk kommunal bostadsförmedling.

2006/07:C207 av Egon Frid m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda förutsättningarna och villkoren för förmedling och uthyrning av lägenheter i andra hand.

2006/07:C225 av Egon Frid m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förstärka och precisera det bostadspolitiska syftet med bostadsbidraget.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en fullständig översyn av bostadsbidragen ska genomföras under 2007.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att låta utreda hur en godtrosparagraf kan införas i bostadsbidragsreglerna.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inkomstöverföring till annat inkomstår.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om barns förmögenhet när det gäller beräkning av inkomstunderlaget.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rätten till kontrolluppgifter.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att låta utreda möjligheten att ta bort den åldersgräns för att söka bostadsbidrag som i dag gäller för alla ensamstående utan barn.

2006/07:C233 av Ann-Christin Ahlberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att öka tillgängligheten till bostäder för äldre.

2006/07:C235 av Ronny Olander och Anders Karlsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av att fler hyresrätter med rimlig hyra byggs för ungdomar.

2006/07:C254 av Lars Lilja och Helén Pettersson i Umeå (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bostäder för alla åldrar.

2006/07:C256 av Hans Stenberg och Jasenko Omanovic (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en översyn av olika åtgärder för att underlätta för äldre att bo kvar i sina lägenheter.

2006/07:C263 av Jörgen Johansson (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en översyn av allmännyttans roll, uppbyggnad och mål i samhället.

2006/07:C268 av Helene Petersson i Stockaryd och Carina Adolfsson Elgestam (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om allas rätt till en bostad.

2006/07:C276 av Lars Ohly m.fl. (v):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om obligatoriska bostadsförmedlingar.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa en bostadsanvisningsrättslag.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar kompletteras med en bestämmelse om rätt till egen bostad.

2006/07:C278 av Jan Ertsborn (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att barns tillgångar icke ska påverka familjens rätt till bostadsbidrag.

2006/07:C284 av Egon Frid (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen utifrån Bostadskreditnämndens intentioner bör återkomma till riksdagen med förslag på hur formerna för ett pilotprojekt kan se ut.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att reglerna för Bostadskreditnämndens garanti ändras så att den alltid omfattar en produktionskostnad upp till 1,5 miljoner kronor.

2006/07:C286 av Egon Frid m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att alla kommuner ska ha ansvar för att bygga upp minst ett allmännyttigt bostadsföretag.
2. Riksdagen begär att regeringen, utifrån Boverkets intentioner, låter utreda vilka regler som ska gälla i koncernförhållanden där allmännyttiga bostadsföretag ingår och återkomma till riksdagen med förslag.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa sanktioner mot kommuner som bryter mot den s.k. allbolagens gällande regler för skälig utdelning på insatt kontant kapital från allmännyttan.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skärpningar i allbolagen beträffande rapportering till länsstyrelsen om utdelning ur allmännyttan och revisorernas godkännande av denna utdelning liksom vidare rapportering till Boverket.
6. Riksdagen begär att regeringen låter utreda hur lagstiftningen kan skärpas i samband med tillståndsprovning vid utförsäljning av allmännyttiga bostäder och återkommer till riksdagen med förslag.

2006/07:C290 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att upphäva lagen om allmännyttiga bostadsföretag samt de övergångsregler från den s.k. stopplagen som fortfarande tillämpas.

2006/07:C299 av Marie Granlund (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en ny lag om kommunal bostadsanvisning.

2006/07:C300 av Luciano Astudillo (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om förbättrade villkor och förutsättningar för studenter på bostadsmarknaden.

2006/07:C315 av Jan Lindholm m.fl. (mp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bostadsbidraget bör beräknas halvårsvis.

2006/07:C319 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att riksdagen bör sätta upp ett tydligt mål om att det under den närmaste tioårsperioden dels bör tillkomma ca 40 000 bostäder per år, av vilka hälften är hyresrätter, dels bör renoveras ca 65 000 bostäder per år under samma period.

2006/07:C320 av Kalle Larsson m.fl. (v):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att utreda förutsättningarna och villkoren för kommunal förmedling och uthyrning av lägenheter i andra hand.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att ta bort möjligheten att ta ut förmedlingsavgifter för andrahandskontrakt i förskott.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att dels ge kommunerna obligatorisk skyldighet att anordna en avgiftsfri kommunal bostadsförmedling, dels klargöra vilka kriterier som ska gälla vid förmedling av alla hyreslägenheter och samhällets insyn i hyresvärdarnas tillämpning av dessa regler.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att bostadsbidragets roll som en del av bostadspolitiken bör stärkas och att målet att ge ekonomiskt svaga hushåll möjlighet att hålla sig med goda och tillräckligt rymliga bostäder bör preciseras.

2006/07:C326 av Michael Hagberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör ompröva sin bostadspolitik och utöva en aktiv bostadspolitik för unga.

2006/07:C327 av Mats Berglind och Thomas Östros (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skadestånd som utbetalas i rättsfall som handlar om våld mot kvinnor inte ska räknas som inkomst.

2006/07:C329 av Lars-Ivar Ericson och Erik A Eriksson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om bostäder på landsbygden.

2006/07:C331 av Maryam Yazdanfar (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda formerna för och erbjuda statliga låne- och hyresgarantier.

2006/07:C341 av Susanne Eberstein och Jasenko Omanovic (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om reglerna kring rätten till bostadsbidrag.

2006/07:C343 av Helene Petersson i Stockaryd m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av en fortsatt utbyggnad av små och billiga hyresrätter.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om statens fortsatta roll i bostadsförsörjningsfrågor.

2006/07:C353 av Hans Backman (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att anpassa det statliga kreditgarantisystemet för att kunna lånefinansiera byggkostnader på landsbygden och i små kommuner.

2006/07:C354 av Ann-Kristine Johansson och Marina Pettersson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om krediter för husbyggen i regioner med låga marknadsvärden.

2006/07:C359 av Veronica Palm m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hyresvärdarna måste överlåta delar av sitt bestånd till de kommunala bostadsförmedlingarna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att värna allmännyttan.

2006/07:C360 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp):

23. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till lagändringar som gör att bostadsområden måste omfatta mer än en upplåtelseform.
27. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till hur antalet kollektivbostäder kan ökas.

2006/07:C363 av Lars Mejern Larsson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om statliga åtgärder för att ge alla möjlighet till bostad.

2006/07:C365 av Magdalena Streijffert m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en bostadspolitik för integration.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en rättvis bostadsförmedling.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om integrerat boende.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en effektiv markpolitik.

2006/07:C373 av Carin Jämtin och Mona Sahlin (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att säkerställa bra villkor för de allmännyttiga och kommunala bostadsföretagen genom att bibehålla lagen om allmännyttan.

2006/07:C378 av Birgitta Eriksson och Kenneth G Forslund (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att säkerställa självkostnadsprincipen inom de allmännyttiga bostadsföretagen.

2006/07:Ub255 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att rutinerna för bostadsbidrag ändras så att man söker bostadsbidrag halvårsvis.

2006/07:A270 av Lars Ohly m.fl. (v):

26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att boende i ett allmännyttigt bostadsföretag ska ha inflytande över de övergripande beslut som fattas i företaget.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge kommunerna obligatorisk skyldighet att anordna en avgiftsfri kommunal bostadsförmedling.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att återinföra bostadsanvisningsrättslagstiftningen.